

Den här texten är endast avsedd som ett dokumentationshjälpmedel och har ingen rättslig verkan. EU-institutionerna tar inget ansvar för innehållet. De autentiska versionerna av motsvarande rättsakter, inklusive ingresserna, publiceras i Europeiska unionens officiella tidning och finns i EUR-Lex. De officiella texterna är direkt tillgängliga via länkarna i det här dokumentet

► B **EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2024/1760**
 av den 13 juni 2024
om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och om ändring av direktiv (EU)
2019/1937 och förordning (EU) 2023/2859
(Text av betydelse för EES)
(EUT L 1760, 5.7.2024, s. 1)

Ändrad genom:

		Officiella tidningen		
		nr	sida	datum
► <u>M1</u>	Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2025/794 av den 14 april 2025	L 794	1	16.4.2025

Rättad genom:

► **C1** Rättelse, EUT L 90894, 10.11.2025, s. 1 (2024/1760)

**EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU)
2024/1760**

av den 13 juni 2024

**om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och om
ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och förordning (EU) 2023/2859**

(Text av betydelse för EES)

Artikel 1

Innehåll

1. I detta direktiv fastställs regler om
 - a) skyldigheter för företag vad gäller faktiska och potentiella negativa effekter för de mänskliga rättigheterna och miljön, med avseende på företagens egen verksamhet, deras dotterföretags verksamhet och den verksamhet som utförs av deras affärspartner i dessa företags verksamhetskedjor,
 - b) ansvar för åsidosättande av de skyldigheter som nämns i led a, och
 - c) företagens skyldighet att anta och genomföra en omställningsplan för begränsning av klimatförändringar som syftar till att genom bästa förmåga säkerställa att företagets företagsmodell och företagsstrategi är förenliga med omställningen till en hållbar ekonomi och med begränsningen av den globala uppvärmningen till 1,5 °C, i linje med Parisavtalet.
2. Detta direktiv ska inte utgöra grund för att sänka den nivå av skydd för mänskliga rättigheter, sysselsättning och sociala rättigheter eller skydd för miljön eller klimatet som föreskrivs i medlemsstaternas nationella rätt, eller kollektivavtal som är tillämpliga vid tidpunkten för antagandet av detta direktiv.
3. Detta direktiv ska inte påverka sådana skyldigheter på områdena mänskliga rättigheter, sysselsättning och sociala rättigheter, miljöskydd och klimatförändringar som följer av andra unionslagstiftningsakter. Om en bestämmelse i detta direktiv strider mot en bestämmelse i en annan unionslagstiftningsakt som har samma mål och föreskriver mer omfattande eller mer specifika skyldigheter, ska bestämmelsen i den andra unionslagstiftningsakten ha företräde i de avseenden som konflikten gäller och tillämpas i fråga om dessa särskilda skyldigheter.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv ska tillämpas på företag som bildats i enlighet med en medlemsstats lagstiftning och som uppfyller ett av följande villkor:

▼B

- a) Företaget hade i genomsnitt mer än 1 000 anställda och en global nettoomsättning på över 450 000 000 EUR under det senaste räkenskapsår för vilket ett årsbokslut har eller borde ha antagits.

- b) Företaget uppnådde inte de tröskelvärden som avses i led a, men är det yttersta moderföretaget i en koncern som uppnådde tröskelvärdena under det senaste räkenskapsår för vilket ett konsoliderat årsbokslut har eller borde ha antagits.

- c) Företaget ingick i eller är det yttersta moderföretaget i en koncern som har ingått franchise- eller licensavtal i unionen i utbyte mot royaltyer med oberoende tredjepartsföretag, om dessa avtal säkerställer en gemensam identitet, en gemensam affärsmodell och tillämpning av enhetliga affärsmetoder, och om dessa royaltyer uppgick till mer än 22 500 000 EUR under det senaste räkenskapsår för vilket ett årsbokslut har eller borde ha antagits, och förutsatt att företaget hade, eller är det yttersta moderföretaget i en koncern som hade, en global nettoomsättning på mer än 80 000 000 EUR under det senaste räkenskapsår för vilket ett årsbokslut har eller borde ha antagits.

2. Detta direktiv ska också tillämpas på företag som bildats i enlighet med ett tredjelands lagstiftning och som uppfyller ett av följande villkor:

- a) Företaget genererade en nettoomsättning på mer än 450 000 000 EUR i unionen under det räkenskapsår som föregick det senaste räkenskapsåret.

- b) Företaget uppnådde inte det tröskelvärde som avses i led a men är det yttersta moderföretaget i en koncern som på koncernnivå uppnådde det tröskelvärdet under det räkenskapsår som föregick det senaste räkenskapsåret.

- c) Företaget ingick i eller är det yttersta moderföretaget i en koncern som har ingått franchise- eller licensavtal i unionen i utbyte mot royaltyer med oberoende tredjepartsföretag, om dessa avtal säkerställer en gemensam identitet, en gemensam affärsmodell och tillämpning av enhetliga affärsmetoder, och om dessa royaltyer uppgick till mer än 22 500 000 EUR i unionen under det räkenskapsår som föregick det senaste räkenskapsåret, och förutsatt att företaget genererade eller är det yttersta moderföretaget i en koncern som genererade en nettoomsättning på mer än 80 000 000 EUR i unionen under det räkenskapsår som föregick det senaste räkenskapsåret.

▼B

3. Om det yttersta moderföretaget har som sin huvudverksamhet att inneha aktier i operativa dotterföretag och inte är delaktigt i att fatta förvaltningsbeslut eller operativa eller finansiella beslut som påverkar koncernen eller ett eller flera av dess dotterföretag kan det undantas från fullgörandet av skyldigheterna enligt detta direktiv. Det undantaget gäller på villkor att ett av det yttersta moderföretagets dotterföretag vilket är etablerat i unionen är utsett att fullgöra de skyldigheter som anges i artiklarna 6–16 och 22 på det yttersta moderföretagets vägnar, även det yttersta moderföretagets skyldigheter med avseende på dess dotterföretags verksamhet. I ett sådant fall ska det utsedda dotterföretaget tilldelas alla nödvändiga medel och rättsliga befogenheter för att fullgöra dessa skyldigheter på ett ändamålsenligt sätt, särskilt för att säkerställa att det utsedda dotterföretaget från bolagen i koncernen erhåller relevant information och relevanta dokument för att fullgöra det yttersta moderföretagets skyldigheter enligt detta direktiv.

▼C1

Det yttersta moderföretaget ska ansöka om det undantag som avses i första stycket i denna punkt hos den behöriga tillsynsmyndigheten i enlighet med artikel 24, för en bedömning av huruvida de villkor som avses i första stycket i denna punkt är uppfyllda. Om villkoren är uppfyllda ska den behöriga tillsynsmyndigheten bevilja undantaget. I tillämpliga fall ska denna myndighet vederbörligen informera den behöriga tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där det utsedda dotterföretaget är etablerat om ansökan och därefter om sitt beslut.

▼B

Det yttersta moderföretaget ska fortsätta att vara solidariskt ansvarigt tillsammans med det utsedda dotterföretaget om det utsedda dotterföretaget inte uppfyller sina skyldigheter i enlighet med första stycket i denna punkt.

4. Vid tillämpning av punkt 1 ska antalet deltidsanställda beräknas i heltidsekvivalenter. Arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag och andra arbetstagare med icke-standardiserade anställningsformer ska, förutsatt att de uppfyller de kriterier för att fastställa arbetstagares status som fastställts av Europeiska unionens domstol, tas med i beräkningen av antalet anställda på samma sätt som om de vore direkt anställda av företaget under samma tidsperiod.

5. Om ett företag uppfyller villkoren i punkt 1 eller 2 ska detta direktiv endast tillämpas om dessa villkor uppfylls under två på varandra följande räkenskapsår. Detta direktiv ska inte längre tillämpas på ett företag som avses i punkt 1 eller 2 om villkoren i punkt 1 eller 2 inte längre uppfylls för vart och ett av de två senaste relevanta räkenskapsåren.

6. Vad gäller de företag som avses i punkt 1 ska den medlemsstat som är behörig att reglera frågor som omfattas av detta direktiv vara den medlemsstat där företaget har sitt säte.

▼ B

7. Vad gäller ett sådant företag som avses i punkt 2 ska den medlemsstat som är behörig att reglera frågor som omfattas av detta direktiv vara den medlemsstat där det företaget har en filial. Om ett företag inte har en filial i någon medlemsstat eller har filialer i olika medlemsstater ska den medlemsstat som är behörig att reglera frågor som omfattas av detta direktiv vara den medlemsstat i vilken det företaget genererade den högsta nettoomsättningen i unionen under det räkenskapsår som föregick det senaste räkenskapsåret.

8. Detta direktiv ska inte tillämpas på AIF-fonder enligt definitionen i artikel 4.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU ⁽¹⁾ eller på företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) i enlighet med artikel 1.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG ⁽²⁾.

Artikel 3

Definitioner

1. I detta direktiv gäller följande definitioner:

a) *företag*: något av följande:

i) En juridisk person som bildats i en av de juridiska former som förtecknas i bilagorna I och II till Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU.

ii) En juridisk person som har bildats i enlighet med lagstiftningen i ett tredjeland i en form som är jämförbar med de former som förtecknas i bilagorna I och II till direktiv 2013/34/EU.

iii) Ett reglerat finansiellt företag, oavsett juridisk form, som är

— ett kreditinstitut enligt definitionen i artikel 4.1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010 (EUT L 174, 1.7.2011, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (EUT L 302, 17.11.2009, s. 32).

⁽³⁾ ►C1 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1). ◀

▼B

- ett värdepappersföretag enligt definitionen i artikel 4.1.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU ⁽⁴⁾,
- en förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-förvaltare) enligt definitionen i artikel 4.1 b i direktiv 2011/61/EU, inbegripet en förvaltare av europeiska riskkapitalfonder (EuVECA) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 345/2013 ⁽⁵⁾, en förvaltare av europeiska fonder för socialt företagande (Eusef) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 346/2013 ⁽⁶⁾ och en förvaltare av europeiska långsiktiga investeringsfonder (Eltif) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/760 ⁽⁷⁾,
- ett förvaltningsbolag enligt definitionen i artikel 2.1 b i direktiv 2009/65/EG,
- ett försäkringsföretag enligt definitionen i artikel 13.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG ⁽⁸⁾,
- ett återförsäkringsföretag enligt definitionen i artikel 13.4 i direktiv 2009/138/EG,
- ett tjänstepensionsinstitut som omfattas av direktiv (EU) 2016/2341 i enlighet med artikel 2 i det direktivet, såvida inte en medlemsstat har valt att helt eller delvis inte tillämpa det direktivet på dessa tjänstepensionsinstitut i enlighet med artikel 5 i det direktivet,
- en central motpart enligt definitionen i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 ⁽⁹⁾,

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU (EUT L 173, 12.6.2014, s. 349).

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 345/2013 av den 17 april 2013 om europeiska riskkapitalfonder (EUT L 115, 25.4.2013, s. 1).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 346/2013 av den 17 april 2013 om europeiska fonder för socialt företagande (EUT L 115, 25.4.2013, s. 18).

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/760 av den 29 april 2015 om europeiska långsiktiga investeringsfonder (EUT L 123, 19.5.2015, s. 98).

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1).

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister (EUT L 201, 27.7.2012, s. 1).

▼B

- en värdepapperscentral enligt definitionen i artikel 2.1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 ⁽¹⁰⁾,
- ett specialföretag för försäkring eller återförsäkring som auktoriserats i enlighet med artikel 211 i direktiv 2009/138/EG,
- ett specialföretag för värdepapperisering enligt definitionen i artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2402 ⁽¹¹⁾,
- ett finansiellt holdingföretag enligt definitionen i artikel 4.1.20 i förordning (EU) nr 575/2013, ett försäkringsholdingbolag enligt definitionen i artikel 212.1 f i direktiv 2009/138/EG eller ett blandat finansiellt holdingföretag enligt definitionen i artikel 212.1 h i direktiv 2009/138/EG, som ingår i en försäkringsgrupp som är föremål för grupp tillsyn enligt artikel 213 i det direktivet och som inte är undantagen från grupp tillsyn enligt artikel 214.2 i direktiv 2009/138/EG,
- ett betalningsinstitut enligt artikel 1.1 d i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 ⁽¹²⁾,
- ett institut för elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG ⁽¹³⁾,

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012 (EUT L 257, 28.8.2014, s. 1).

⁽¹¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2402 av den 12 december 2017 om ett allmänt ramverk för värdepapperisering och om inrättande av ett särskilt ramverk för enkel, transparent och standardiserad värdepapperisering samt om ändring av direktiven 2009/65/EG, 2009/138/EG och 2011/61/EU och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 648/2012 (EUT L 347, 28.12.2017, s. 35).

⁽¹²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35).

⁽¹³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG (EUT L 267, 10.10.2009, s. 7).

▼B

- en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster enligt definitionen i artikel 2.1 e i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 ⁽¹⁴⁾.
 - en leverantör av kryptotillgångstjänster enligt definitionen i artikel 3.1.15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1114 ⁽¹⁵⁾ som utför en eller flera kryptotillgångstjänster enligt definitionen i artikel 3.1.16 i den förordningen.
- b) *negativ miljöeffekt*: miljöpåverkan till följd av en överträdelse av ett förbud eller en skyldighet som förtecknas i del I avsnitt I punkterna 15 och 16 och i del II i bilagan till detta direktiv, med beaktande av nationell lagstiftning som är kopplad till bestämmelserna i de instrument som förtecknas där.
- c) *negativ effekt för de mänskliga rättigheterna*: en effekt för personer till följd av
- i) en kränkning av någon av de mänskliga rättigheter som förtecknas i del I avsnitt 1 i bilagan till detta direktiv, eftersom dessa mänskliga rättigheter fastställs i de internationella instrument som förtecknas i del I avsnitt 2 i bilagan till detta direktiv,
 - ii) en kränkning av en mänsklig rättighet som inte förtecknas i del I avsnitt 1 i bilagan till detta direktiv men ingår i de människorättsinstrument som förtecknas i del I avsnitt 2 i bilagan till detta direktiv, förutsatt att

▼C1

- den mänskliga rättigheten kan kränkas av ett företag eller en juridisk person,

▼B

- kränkningen av den mänskliga rättigheten direkt påverkar ett rättsligt intresse som skyddas av de människorättsinstrument som förtecknas i del I avsnitt 2 i bilagan till detta direktiv, och
- företaget kunde rimligen ha förutsett risken att en sådan mänsklig rättighet kunde påverkas, med beaktande av omständigheterna i det enskilda fallet, inbegripet arten och omfattningen av företagets affärsverksamhet och dess verksamhetskedja, den ekonomiska sektorns särdrag samt det geografiska och operativa sammanhanget.

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 av den 7 oktober 2020 om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag och om ändring av förordning (EU) 2017/1129 och direktiv (EU) 2019/1937 (EUT L 347, 20.10.2020, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1114 av den 31 maj 2023 om marknader för kryptotillgångar och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 1095/2010 samt direktiven 2013/36/EU och (EU) 2019/1937 (EUT L 150, 9.6.2023, s. 40).

▼B

- d) *negativ effekt*: en negativ miljöeffekt eller negativ effekt för de mänskliga rättigheterna.

- e) *dotterföretag*: juridisk person enligt definitionen i artikel 2.10 i direktiv 2013/34/EU och en juridisk person genom vilken verksamheten i ett kontrollerat företag enligt definitionen i artikel 2.1 f i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG ⁽¹⁶⁾ utövas.

- f) *affärspartner*: en enhet
 - i) med vilken företaget har ett affärsavtal som rör företagets verksamhet, produkter eller tjänster eller till vilken företaget tillhandahåller tjänster enligt led g (*direkt affärspartner*) eller
 - ii) som inte är en direkt affärspartner men som bedriver affärsverksamhet med anknytning till företagets verksamhet, produkter eller tjänster (*indirekt affärspartner*).

- g) *verksamhetskedja*:
 - i) verksamhet som bedrivs av ett företags affärspartner i tidigare led och som har anknytning till det företags produktion av varor eller tillhandahållande av tjänster, inbegripet utformning, utvinning, anskaffning, tillverkning, transport, lagring och leverans av råvaror, produkter eller delar av produkter och utveckling av produkter eller tjänster och
 - ii) verksamhet som bedrivs av ett företags affärspartner i senare led och som har anknytning till distribution, transport och lagring av en produkt från det företaget, om affärspartnerna bedriver denna verksamhet för företaget eller för dess räkning, med undantag för distribution, transport och lagring av en produkt som omfattas av exportkontroll inom ramen för förordning (EU) 2021/821 eller exportkontroll rörande vapen, ammunition eller krigsmateriel, efter det att export av produkten har godkänts.

- h) *oberoende tredjepartskontroll*: kontroll av att ett företag, eller delar av dess verksamhetskedja, uppfyller de människorätts- och miljökrav som följer av detta direktiv, utförd av en expert som är objektiv, fullständigt oberoende av företaget, fri från intressekonflikter och från yttre påverkan, har erfarenhet av och kompetens i miljö- eller människorättsfrågor, beroende på de negativa effekternas art, och är ansvarig för kontrollens kvalitet och tillförlitlighet.

⁽¹⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv 2001/34/EG (EUT L 390, 31.12.2004, s. 38).

▼B

- i) *små och medelstora företag*: mikroföretag, små företag eller medelstora företag, oavsett juridisk form, som inte ingår i en stor koncern, enligt definitionerna i artikel 3.1, 3.2, 3.3 och 3.7 i direktiv 2013/34/EU.
- j) *bransch- eller flerpartsinitiativ*: en kombination av frivilliga förfaranden, verktyg och mekanismer för tillbörlig aktsamhet som utvecklas och övervakas av regeringar, branschorganisationer, berörda organisationer i begreppet organisationer i det civila samhället, eller grupperingar eller kombinationer av sådana, som företag får delta i för att stödja fullgörandet av skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet.
- k) *auktoriserad företrädare*: en fysisk eller juridisk person som är bosatt eller etablerad i unionen och som har ett mandat från ett företag i den mening som avses i led a ii att agera på dess vägnar när det gäller att fullgöra det företags skyldigheter enligt detta direktiv.
- l) *allvarlig negativ effekt*: en negativ effekt som är särskilt betydande till sin natur, såsom en effekt som medför skada för människors liv, hälsa eller frihet, eller till sin omfattning, räckvidd eller irreparabla karaktär, med beaktande av effekternas betydelse, i begreppet antalet individer som påverkas eller kan komma att påverkas, i vilken utsträckning miljön skadas eller kan komma att skadas eller påverkas på annat sätt, deras oåterkallelighet och begränsningar av möjligheterna att inom en rimlig tidsperiod återställa de individer eller den miljö som påverkas till en situation som motsvarar situationen före påverkan.
- m) *nettoomsättning*:
 - i) *nettoomsättning* enligt definitionen i artikel 2.5 i direktiv 2013/34/EU, eller
 - ii) om företaget tillämpar internationella redovisningsstandarder som antagits på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 ⁽¹⁷⁾ eller är ett företag i den mening som avses i led a ii, de intäkter som definieras av eller i den mening som avses i den ram för finansiell rapportering som ligger till grund för upprättandet av företags årsbokslut.

▼C1

- n) *berörda parter*: företags anställda, de anställda i dess dotterföretag, fackföreningar och arbetstagarrepresentanter, konsumenter och andra individer, grupper, samhällen eller enheter vars rättigheter eller intressen påverkas eller skulle kunna påverkas av företags, dess dotterföretags och dess affärspartners produkter, tjänster och verksamheter, i begreppet de anställda hos företags affärspartner, fackföreningar och arbetstagarrepresentanter, nationella människorätts- och miljöinstitutioner, organisationer i det civila samhället vilkas syfte inbegriper miljöskydd samt legitima företrädare för dessa individer, grupper, samhällen eller enheter.

⁽¹⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (EGT L 243, 11.9.2002, s. 1).

▼ **B**

- o) *lämpliga åtgärder*: åtgärder som är ägnade att uppnå målen för tillbörlig aktsamhet genom en effektiv hantering av negativa effekter, på ett sätt som står i proportion till hur allvarlig och sannolik den negativa effekten är och som företaget rimligen har tillgång till, med beaktande av omständigheterna i det specifika fallet, inbegripet särdragen hos och omfattningen av den negativa effekten och relevanta riskfaktorer.
 - p) *affärsförbindelse*: en förbindelse mellan ett företag och en affärspartner.
 - q) *moderföretag*: ett företag som kontrollerar ett eller flera dotterföretag,
 - r) *yttersta moderföretag*: ett moderföretag som, antingen direkt eller indirekt i enlighet med kriterierna i artikel 22.1–22.5 i direktiv 2013/34/EU, kontrollerar ett eller flera dotterföretag och inte kontrolleras av ett annat företag.
 - s) *företagskoncern* eller *koncern*: ett moderföretag och alla dess dotterföretag.
 - t) *avhjälpande åtgärder*: återställande av den eller de drabbade personerna, samhällena eller miljön till en situation som är likvärdig med eller så lik som möjligt situationen som den skulle ha varit om en faktisk negativ effekt inte hade inträffat, i proportion till företagets inblandning i de negativa effekterna, inbegripet genom finansiell eller icke-finansiell ersättning från företaget till den eller de personer som har drabbats av den faktiska negativa effekten och, i tillämpliga fall, ersättning för de kostnader som offentliga myndigheter ådragit sig för eventuella nödvändiga avhjälpande åtgärder.
 - u) *riskfaktorer*: fakta, situationer eller omständigheter som rör allvarlighetsgraden och sannolikheten för en negativ effekt, inbegripet riskfaktorer på företagsnivå och avseende affärsverksamhet, geografiska och kontextuella riskfaktorer, riskfaktorer avseende produkter och tjänster samt sektoriella fakta, situationer eller omständigheter.
 - v) *allvarlighetsgraden för negativa effekter*: de negativa effekternas omfattning, räckvidd eller irreparabla karaktär, med beaktande av de negativa effekternas betydelse, inbegripet antalet individer som påverkas eller kommer att påverkas, i vilken utsträckning miljön skadas eller kan komma att skadas eller påverkas på annat sätt, deras oåterkallelighet och begränsningarna av möjligheterna att inom en rimlig tidsperiod för påverkade individer eller miljön uppnå en situation som motsvarar situationen innan effekterna uppstod.
2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 34 med avseende på ändring av bilagan till detta direktiv genom att
- a) införa hänvisningar till artiklar i internationella instrument som ratificerats av alla medlemsstater och som omfattas av en specifik rättighet, ett specifikt förbud eller en specifik skyldighet som rör skyddet för mänskliga rättigheter, de grundläggande friheterna och miljön vilka förtecknas i bilagan till detta direktiv,

▼B

- b) vid behov ändra hänvisningarna till de internationella instrument som avses i bilagan till detta direktiv med hänsyn till ändring av, företräde för eller upphävande av sådana instrument,
- c) i enlighet med utvecklingen inom relevanta internationella forum när det gäller de instrument som förtecknas i del 1 avsnitt 2 bilagan till detta direktiv,
 - i) ersätta hänvisningarna till de förtecknade instrumenten med hänvisningar till nya instrument som omfattar samma innehåll och som ratificerats av alla medlemsstater eller
 - ii) införa sådana hänvisningar till nya instrument som omfattar samma innehåll som de förtecknade instrumenten och som ratificerats av alla medlemsstater.

*Artikel 4***Harmoniseringsnivå**

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 1.2 och 1.3 får medlemsstaterna inte i sin nationella rätt införa bestämmelser inom det område som omfattas av detta direktiv som fastställer skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i fråga om mänskliga rättigheter och miljö som avviker från dem som fastställs i artiklarna 8.1, 8.2, 10.1 och 11.1.

2. Trots vad som sägs i punkt 1 får detta direktiv inte hindra medlemsstaterna från att i sin nationella rätt införa strängare bestämmelser som avviker från dem som fastställs i andra bestämmelser än artiklarna 8.1, 8.2, 10.1 och 11.1, eller bestämmelser som är mer specifika när det gäller det syfte eller det område de omfattar, i syfte att uppnå en annan skyddsnivå för mänskliga, sysselsättningsmässiga och sociala rättigheter, miljön eller klimatet.

*Artikel 5***Tillbörlig aktsamhet**

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företag visar riskbaserad tillbörlig aktsamhet i fråga om mänskliga rättigheter och miljö i enlighet med artiklarna 7–16 (*tillbörlig aktsamhet*) genom att vidta följande åtgärder:

- a) Integrera tillbörlig aktsamhet i sina policyer och riskhanterings-system i enlighet med artikel 7.
- b) Identifiera och bedöma faktiska eller potentiella negativa effekter i enlighet med artikel 8 och vid behov göra en prioritering av potentiella och faktiska negativa effekter i enlighet med artikel 9.
- c) Förebygga och begränsa potentiella negativa effekter, få faktiska negativa effekter att upphöra och minimera omfattningen av dessa i enlighet med artiklarna 10 och 11.
- d) Avhjälpa faktiska negativa effekter i enlighet med artikel 12.

▼B

- e) Genomföra ett meningsfullt samarbete med berörda parter i enlighet med artikel 13.
- f) Inrätta och upprätthålla en underrättelsemekanism och ett klagomålsförfarande i enlighet med artikel 14.
- g) Övervaka effektiviteten i sina policyer och åtgärder för tillbörlig aktsamhet i enlighet med artikel 15.
- h) Offentligt kommunicera om tillbörlig aktsamhet i enlighet med artikel 16.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att företag, för att kunna iaktta tillbörlig aktsamhet, har rätt att dela resurser och information inom sina respektive företagskoncerner och med andra rättsliga enheter.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att en affärspartner inte är skyldig att för ett företag som fullgör skyldigheterna enligt detta direktiv röja information som utgör en företagshemlighet enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv (EU) 2016/943 utan att det påverkar röjandet av direkta och indirekta affärspartners identitet, eller väsentlig information som behövs för att identifiera faktiska eller potentiella negativa effekter, om detta är nödvändigt och vederbörligen motiverat med avseende på företagets efterlevnad av skyldigheterna avseende tillbörlig aktsamhet. Detta ska inte påverka affärspartnerns möjlighet att skydda sina företagshemligheter genom de mekanismer som fastställs i direktiv (EU) 2016/943. Affärspartner ska aldrig vara skyldiga att röja säkerhets-skyddsklassificerade uppgifter eller annan information vars röjande skulle utgöra en risk för en stats väsentliga säkerhetsintressen.

4. Medlemsstaterna ska kräva att företagen bevarar dokumentation om de åtgärder som vidtagits för att fullgöra deras skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i syfte att visa att de uppfyller kraven, inbegripet styrkande handlingar, i minst fem år från den tidpunkt då sådan dokumentation framställdes eller erhöles.

Om det vid utgången av den bevarandeperiod som anges i första stycket pågår ett rättsligt eller administrativt förfarande enligt detta direktiv, ska bevarandeperioden förlängas till dess att ärendet har slutförts.

*Artikel 6***Stöd för tillbörlig aktsamhet på koncernnivå**

1. ►**C1** Medlemsstaterna ska säkerställa att moderföretag som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde tillåts fullgöra de skyldigheter som fastställs i artiklarna 7–16 och artikel 22 ◄ för företag som är dotterföretag till dessa moderföretag och som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde, om detta säkerställer effektiv efterlevnad. Detta påverkar inte tillsynsmyndigheternas utövande av befogenheter över sådana dotterföretag i enlighet med artikel 25 eller dotterföretagens civilrättsliga ansvar i enlighet med artikel 29.

▼B

2. För att ett moderföretag ska kunna uppfylla sina skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i artiklarna 7–16 i enlighet med punkt 1 i denna artikel ska samtliga följande villkor vara uppfyllda:

- a) Dotterföretaget och moderföretaget ska förse varandra med all nödvändig information och samarbetar för att fullgöra de skyldigheter som följer av detta direktiv.
- b) Dotterföretaget ska följa moderföretagets policy för tillbörlig aktsamhet, som har anpassats för att säkerställa att de skyldigheter som fastställs i artikel 7.1 har fullgjorts med avseende på dotterföretaget.
- c) Dotterföretaget ska integrera tillbörlig aktsamhet i alla sina policyer och riskhanteringssystem i enlighet med artikel 7, med en tydlig beskrivning av vilka skyldigheter som ska fullgöras av moderföretaget och, vid behov, informera berörda intressenter om detta.
- d) Vid behov ska dotterföretaget fortsätta att vidta lämpliga åtgärder i enlighet med artiklarna 10 och 11 och att fullgöra sina skyldigheter enligt artiklarna 12 och 13.
- e) Dotterföretaget ska när så är lämpligt sträva efter att få ►C1 kontraktuella garantier ◀ från en direkt affärspartner i enlighet med artikel 10.2 b eller artikel 11.3 c, ►C1 kontraktuella garantier ◀ från en indirekt affärspartner i enlighet med artikel 10.4 eller 11.5, och tillfälligt avbryta eller avsluta affärsförbindelsen i enlighet med artikel 10.6. eller 11.7.

3. Om moderföretaget fullgör skyldigheten i artikel 22 på dotterföretagets vägnar i enlighet med punkt 1 i den här artikeln ska dotterföretaget fullgöra de skyldigheter som fastställs i artikel 22 i enlighet med moderföretagets omställningsplan för begränsning av klimatförändringar, anpassad till dess affärsmodell och affärsstrategi.

*Artikel 7***Integrering av tillbörlig aktsamhet i företagets policyer och riskhanteringssystem**

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen integrerar tillbörlig aktsamhet i alla sina relevanta policyer och riskhanteringssystem och har en policy för tillbörlig aktsamhet som säkerställer riskbaserad tillbörlig aktsamhet.

2. Den policyn för tillbörlig aktsamhet som avses i punkt 1 ska utarbetas i föregående samråd med företagets anställda och deras företrädare och innehålla följande:

- a) En beskrivning av företagets strategi, även på lång sikt, för tillbörlig aktsamhet.

▼B

b) En uppförandekod som beskriver de regler och principer som ska följas av hela företaget och dess dotterföretag och företagets direkta eller indirekta affärspartner i enlighet med artikel 10.2 b, 10.4, 11.3 c eller 11.5.

c) En beskrivning av de förfaranden som införts för att integrera tillbörlig aktsamhet i företagets relevanta policyer och för att tillämpa tillbörlig aktsamhet, inbegripet de åtgärder som vidtagits för att kontrollera efterlevnaden av uppförandekoden i led b och utvidga denna kods tillämpning till affärspartner.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen uppdaterar sin policy för tillbörlig aktsamhet utan onödigt dröjsmål efter en betydande förändring, och ser över och vid behov uppdaterar den minst var 24:e månad.

För de syften som avses i första stycket ska företagen beakta de negativa effekter som redan identifierats i enlighet med artikel 8 samt de lämpliga åtgärder som vidtagits för att hantera sådana negativa effekter i enlighet med artiklarna 10 och 11 och resultatet av de bedömningar som gjorts i enlighet med artikel 15.

*Artikel 8***Identifiering och bedömning av faktiska och potentiella negativa effekter**

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen vidtar lämpliga åtgärder för att identifiera och bedöma faktiska och potentiella negativa effekter som härrör från deras egen eller deras dotterföretags verksamhet och, om den har anknytning till deras verksamhetskedjor, från deras affärspartners verksamhet, i enlighet med denna artikel.

2. Som en del av den skyldighet som anges i punkt 1 ska företagen, med beaktande av relevanta riskfaktorer, vidta lämpliga åtgärder för att

a) kartlägga sin egen, sina dotterföretags och, när det gäller de egna verksamhetskedjorna, sina affärspartners verksamhet, i syfte att identifiera allmänna områden där negativa effekter mest sannolikt kan uppträda och bli allvarligast,

b) på grundval av resultaten av den kartläggning som avses i led a göra en ingående bedömning av sin egen, sina dotterföretags och, när det gäller de egna verksamhetskedjorna, sina affärspartners verksamhet, på de områden där negativa effekter identifierats såsom mest sannolika för uppkomst och allvarligast.

▼B

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen, för att identifiera och bedöma de negativa effekter som avses i punkt 1, och vid behov på grundval av kvantitativ och kvalitativ information, har rätt att använda lämpliga resurser, inbegripet oberoende rapporter och information som samlats in genom den underrättelsemekanism och det klagomålsförfarande som föreskrivs i artikel 14.

4. Om den information som krävs för den ingående bedömning som föreskrivs i punkt 2 b kan erhållas från affärspartner på olika nivåer i verksamhetskedjan ska företaget prioritera att begära sådan information, om det är rimligt, direkt från affärspartner där de negativa effekterna mest sannolikt kan uppträda.

*Artikel 9***Prioritering av identifierade faktiska och potentiella negativa effekter**

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen, om det inte är möjligt att förebygga, begränsa, stoppa eller minimera alla identifierade negativa effekter samtidigt och i deras fulla omfattning, prioriterar negativa effekter som identifierats enligt artikel 8 för att fullgöra de skyldigheter som fastställs i artikel 10 eller 11.

2. Prioriteringen i punkt 1 ska baseras på hur allvarliga och sannolika de negativa effekterna är.

3. När de allvarligaste och mest sannolika negativa effekterna har åtgärdats i enlighet med artiklarna 10 eller 11 inom en rimlig tid ska företaget ta itu med mindre allvarliga och mindre sannolika negativa konsekvenser.

*Artikel 10***Förebyggande av potentiella negativa effekter**

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen vidtar lämpliga åtgärder för att förebygga eller, om förebyggande inte är möjligt eller inte omedelbart är möjligt, på lämpligt sätt begränsa potentiella negativa effekter som har identifierats eller borde ha identifierats enligt artikel 8 i enlighet med artikel 9 och med den här artikeln.

För att fastställa de lämpliga åtgärder som avses i första stycket ska vederbörlig hänsyn tas till

- a) huruvida de potentiella negativa effekterna endast kan orsakas av företaget, huruvida de kan orsakas gemensamt av företaget och ett dotterföretag eller en affärspartner genom handlingar eller underlåtenhet, eller om de endast kan orsakas av ett företags affärspartner i verksamhetskedjan,

▼B

- b) om de potentiella negativa effekterna kan uppstå inom ett dotterföretags, en direkt affärspartner eller en indirekt affärspartner verksamhet, och
- c) företagets förmåga att påverka den affärspartner som kan orsaka eller gemensamt orsaka de potentiella negativa effekterna.

2. Företagen ska vara skyldiga att i förekommande fall vidta följande lämpliga åtgärder:

▼C1

- a) Om det är nödvändigt på grund av arten av eller komplexiteten i de åtgärder som krävs för förebyggande, utan onödigt dröjsmål utarbeta och genomföra en handlingsplan för förebyggande, med rimliga och tydligt definierade tidsfrister för genomförandet av lämpliga åtgärder samt kvalitativa och kvantitativa indikatorer för att mäta förbättringar. Företagen får utarbeta sina handlingsplaner i samarbete med bransch- eller flerpartsinitiativ. Handlingsplanen för förebyggande ska anpassas till företagets verksamhet och verksamhetskedja.

▼B

- b) Sträva efter ►C1 kontraktuella garantier ◄ från en direkt affärspartner som kommer att säkerställa efterlevnad av företagets uppförandekod och, om nödvändigt, en handlingsplan för förebyggande åtgärder, inbegripet att fastställa motsvarande ►C1 kontraktuella garantier ◄ från sina partner i den mån deras verksamhet ingår i företagets verksamhetskedja; när sådana ►C1 kontraktuella garantier ◄ erhålls ska punkt 5 tillämpas.
- c) Göra nödvändiga finansiella eller icke-finansiella investeringar, anpassningar eller uppgraderingar, till exempel i anläggningar, produktion eller andra verksamhetsprocesser och infrastruktur.
- d) Göra nödvändiga ändringar eller förbättringar av företagets egen affärsplan, övergripande strategier och verksamheter, inbegripet inköpsmetoder, utformning och distributionsmetoder.

▼C1

- e) Tillhandahålla riktat och proportionellt stöd till små och medelstora företag som är företagets affärspartner, om det är nödvändigt mot bakgrund av de små och medelstora företagets resurser, kunskap och begränsningar, bland annat genom att tillhandahålla eller möjliggöra tillgång till kapacitetsuppbyggnad, utbildning eller uppgradering av förvaltningssystem och, om efterlevnad av uppförandekoden eller handlingsplanen för förebyggande skulle äventyra de små och medelstora företagets bärkraft, tillhandahålla riktat och proportionellt ekonomiskt stöd, såsom direkt finansiering, lån till låg ränta, garantier för fortsatt anskaffning eller stöd för att säkra finansiering.

▼B

- f) I enlighet med unionsrätten, inbegripet konkurrenslagstiftningen, samarbeta med andra enheter, inbegripet, i förekommande fall, för att öka företagets förmåga att förebygga eller begränsa den negativa effekten, särskilt om ingen annan åtgärd är lämplig eller effektiv.

▼B

3. Företagen får i förekommande fall vidta lämpliga åtgärder utöver åtgärderna i punkt 2, såsom att samarbeta med en affärspartner i fråga om företagets förväntningar när det gäller att förebygga och begränsa de potentiella negativa effekterna, eller tillhandahålla eller möjliggöra tillgång till kapacitetsuppbyggnad, vägledning och administrativt och ekonomiskt stöd såsom lån eller finansiering, med beaktande av affärspartnerns resurser, kunskap och begränsningar.

4. Vad gäller potentiella negativa effekter som inte kan förebyggas eller i tillräcklig utsträckning begränsas genom de lämpliga åtgärder som förtecknas i punkt 2 får företaget sträva efter att få ►C1 kontraktuella garantier ◄ från en indirekt affärspartner, i syfte att uppnå efterlevnad av företagets uppförandekod eller en handlingsplan för förebyggande. När sådana ►C1 kontraktuella garantier ◄ erhålls ska punkt 5 tillämpas.

5. De ►C1 kontraktuella garantier ◄ som avses i punkt 2 b och i punkt 4 ska åtföljas av lämpliga åtgärder för att kontrollera efterlevnaden. För att kontrollera efterlevnaden får företaget hänvisa till oberoende tredjepartskontroll, inbegripet genom bransch- eller flerpartsinitiativ.

När ►C1 kontraktuella garantier ◄ erhålls eller ett avtal ingås med ett litet eller medelstort företag ska de villkor som används vara rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande. Företaget ska också bedöma huruvida de avtalsenliga garantierna för små och medelstora företag bör åtföljas av några av de lämpliga åtgärder för små och medelstora företag som avses i punkt 2 e. Om åtgärder för att kontrollera efterlevnaden vidtas med avseende på små och medelstora företag ska företaget stå för kostnaderna för den oberoende tredjepartskontrollen. Om små och medelstora företag begär att få betala åtminstone en del av kostnaden för den oberoende tredjepartskontrollen, eller om detta avtalas med företaget, får de små och medelstora företagen kunna dela med sig av kontrollresultaten till andra företag.

6. Vad gäller de potentiella negativa effekter som avses i punkt 1 som inte kan förebyggas eller i tillräcklig utsträckning begränsas genom åtgärderna i punkterna 2, 4 och 5, ska företaget som en sista utväg vara skyldigt att avstå från att ingå nya eller utvidga befintliga förbindelser med en affärspartner i samband med vilken eller i vars verksamhetskedja effekten har uppstått och ska, om den lagstiftning som reglerar deras förbindelser så medger, vidta följande åtgärder som en sista utväg:

- a) Anta och genomföra en förstärkt plan för förebyggande åtgärder för den specifika negativa effekten utan onödigt dröjsmål, genom att använda eller öka företagets hävstångseffekt genom att tillfälligt avbryta affärsförbindelsen med avseende på verksamheten i fråga, förutsatt att det finns rimliga förväntningar på att dessa ansträngningar ger resultat. Handlingsplanen ska innehålla en specifik och lämplig tidsfrist för antagande och genomförande av alla åtgärder i handlingsplanen, under vilken företaget också får söka alternativa affärspartner.

▼B

- b) Om det inte finns rimliga förväntningar på att dessa ansträngningar kommer att ge resultat, eller om genomförandet av den förstärkta handlingsplanen för förebyggande inte har lyckats förebygga eller begränsa de negativa effekterna, avsluta affärsförbindelsen med avseende på den berörda verksamheten, om de potentiella negativa effekterna är allvarliga.

Innan företaget tillfälligt avbryter eller avslutar en affärsförbindelse ska det bedöma om de negativa effekterna av detta rimligen kan väntas bli betydligt större än den negativa effekt som inte kunde förhindras eller begränsas. Om så är fallet ska företaget inte vara skyldigt att tillfälligt avbryta eller avsluta affärsförbindelsen och ska kunna rapportera till den behöriga tillsynsmyndigheten om de vederbörligen motiverade skälen till ett sådant beslut.

Medlemsstaterna ska säkerställa att det finns en möjlighet att tillfälligt avbryta eller avsluta affärsförbindelsen i avtal som regleras av deras lagstiftning i enlighet med första stycket, med undantag för avtal där parterna enligt lag är skyldiga att ingå dem.

Om företaget tillfälligt avbryter eller avslutar affärsförbindelsen ska det vidta åtgärder för att förhindra, begränsa eller stoppa effekterna av det tillfälliga avbrottet eller avslutandet, underrätta den berörda affärspartnern i rimlig tid och följa upp beslutet.

Om företaget beslutar att inte tillfälligt avbryta eller avsluta affärsförbindelsen enligt denna artikel ska det övervaka de potentiella negativa effekterna och regelbundet utvärdera sitt beslut och huruvida ytterligare lämpliga åtgärder är tillgängliga.

Artikel 11

Åtgärder för att få faktiska negativa effekter att upphöra

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen vidtar lämpliga åtgärder för att få de faktiska negativa effekter som har identifierats eller borde ha identifierats enligt artikel 8 att upphöra i enlighet med artikel 9 och med den här artikeln.

För att fastställa de lämpliga åtgärder som avses i första stycket ska vederbörlig hänsyn tas till

- a) huruvida de faktiska negativa effekterna endast orsakas av företaget, huruvida de orsakas gemensamt av företaget och ett dotterföretag eller en affärspartner genom handlingar eller underlåtenhet, eller huruvida de endast orsakas av ett företags affärspartner i verksamhetskedjan,
- b) huruvida de faktiska negativa effekterna har uppstått inom ett dotterföretags, en direkt affärspartners eller en indirekt affärspartners verksamhet, och

▼B

c) företagets förmåga att påverka den affärspartner som orsakade eller gemensamt orsakade de faktiska negativa effekterna.

2. Om de negativa effekterna inte omedelbart kan fås att upphöra ska medlemsstaterna säkerställa att företagen minimerar omfattningen av dessa effekter.

3. Företagen ska vara skyldiga att i förekommande fall vidta följande lämpliga åtgärder:

a) Neutralisera de negativa effekterna eller minimera deras omfattning. Sådana åtgärder ska stå i proportion till de negativa effekternas allvarlighetsgrad och till företagets inblandning i de negativa effekterna.

b) Om det är nödvändigt på grund av att de negativa effekterna inte omedelbart kan fås att upphöra, utan onödigt dröjsmål utarbeta och genomföra en plan för korrigering av åtgärder med rimliga och tydligt definierade åtgärdsfrister för genomförandet av lämpliga åtgärder och kvalitativa och kvantitativa indikatorer för att mäta förbättringar. Företagen får utarbeta sina handlingsplaner i samarbete med bransch- eller flerpartsinitiativ. Planen för korrigering av åtgärder ska anpassas till företagets verksamhet och verksamhetskedjor.

c) Sträva efter ►C1 kontraktuella garantier ◄ från en direkt affärspartner som kommer att säkerställa efterlevnad av företagets uppförandekod och, om nödvändigt, en plan för korrigering av åtgärder, inbegripet att fastställa motsvarande ►C1 kontraktuella garantier ◄ från sina partner i den mån deras verksamhet ingår i företagets verksamhetskedja. När sådana ►C1 kontraktuella garantier ◄ erhålls ska punkt 6 tillämpas.

d) Göra nödvändiga finansiella eller icke-finansiella investeringar, anpassningar eller uppgraderingar, till exempel i anläggningar, produktion eller andra verksamhetsprocesser och infrastrukturer.

e) Göra nödvändiga ändringar eller förbättringar av företagets egen affärsplan, övergripande strategier och verksamheter, inbegripet inköpsmetoder, utformning och distributionsmetoder.

▼C1

f) Tillhandahålla riktat och proportionellt stöd till små och medelstora företag som är företagets affärspartner, om det är nödvändigt mot bakgrund av de små och medelstora företagens resurser, kunskap och begränsningar, bland annat genom att tillhandahålla eller möjliggöra tillgång till kapacitetssuppbyggnad, utbildning eller uppgradering av förvaltningssystem och, om efterlevnad av uppförandekoden eller planen för korrigering av åtgärder skulle äventyra de små och medelstora företagens bärkraft, tillhandahålla riktat och proportionellt ekonomiskt stöd, såsom direkt finansiering, lån till låg ränta, garantier för fortsatt anskaffning eller stöd för att säkra finansiering.

▼B

- g) I enlighet med unionsrätten, inbegripet konkurrenslagstiftningen, samarbeta med andra enheter, bland annat, i förekommande fall, för att öka företagets förmåga att få den negativa effekten att upphöra eller minimera omfattningen av en sådan effekt, särskilt om ingen annan åtgärd är lämplig eller effektiv.

▼C1

- h) Tillhandahålla avhjälpande åtgärder i enlighet med artikel 12.

▼B

4. Företagen får i förekommande fall vidta lämpliga åtgärder utöver åtgärderna i punkt 3, såsom att samarbeta med en affärspartner i fråga om företagets förväntningar när det gäller att få faktiska negativa effekter att upphöra eller minimera omfattningen av sådana effekter, eller tillhandahålla eller möjliggöra tillgång till kapacitetsuppbyggnad, vägledning och administrativt och ekonomiskt stöd såsom lån eller finansiering, med beaktande av affärspartnerens resurser, kunskap och begränsningar.

5. Vad gäller faktiska negativa effekter som inte kunde fås att upphöra eller vilkas utsträckning inte kunde minimeras i tillräcklig utsträckning genom de lämpliga åtgärder som förtecknas i punkt 3 får företaget söka ►C1 kontraktuella garantier ◄ med en indirekt affärspartner, i syfte att uppnå efterlevnad av företagets uppförandekod eller en plan för korrigering åtgärder. När sådana ►C1 kontraktuella garantier ◄ erhålls ska punkt 6 tillämpas.

6. De ►C1 kontraktuella garantier ◄ som avses i punkt 3 c och i punkt 5 ska åtföljas av lämpliga åtgärder för att kontrollera efterlevnaden. För att kontrollera efterlevnaden får företaget hänvisa till oberoende tredjepartskontroll, inbegripet genom bransch- eller flerpartsinitiativ.

När ►C1 kontraktuella garantier ◄ erhålls eller ett avtal ingås med ett litet eller medelstort företag ska de villkor som används vara rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande. Företaget ska också bedöma huruvida de avtalsenliga garantierna för små och medelstora företag bör åtföljas av några av de lämpliga åtgärder för små och medelstora företag som avses i punkt 3 f. Om åtgärder för att kontrollera efterlevnaden vidtas med avseende på små och medelstora företag ska företaget stå för kostnaderna för den oberoende tredjepartskontrollen. Om små och medelstora företag begär att få betala åtminstone en del av kostnaden för den oberoende tredjepartskontrollen, eller om detta avtalas med företaget, får de små och medelstora företagen kunna dela med sig av kontrollresultaten till andra företag.

7. Vad gäller faktiska negativa effekter enligt punkt 1 som inte kunde fås att upphöra eller vilkas utsträckning inte kunde minimeras genom åtgärderna i punkterna 3, 5 och 6, ska företaget som en sista utväg vara skyldigt att avstå från att ingå nya eller utvidga befintliga förbindelser med en affärspartner i samband med vilken eller i vars verksamhetskedja effekten har uppstått och ska, om den lagstiftning som reglerar deras förbindelser så medger, vidta följande åtgärder som en sista utväg:

▼B

- a) Anta och genomföra en förstärkt plan för korrigerande åtgärder för den specifika negativa effekten utan onödigt dröjsmål, inbegripet genom att använda eller öka företagets hävstångseffekt genom att tillfälligt avbryta affärsförbindelsen med avseende på verksamheten i fråga, förutsatt att det finns rimliga förväntningar på att dessa ansträngningar ger resultat. Handlingsplanen ska innehålla en specifik och lämplig tidsfrist för antagande och genomförande av alla åtgärder i handlingsplanen, under vilken företaget också får söka alternativa affärspartner.
- b) Om det inte finns rimliga förväntningar på att de ansträngningar som avses i led a kommer att ge resultat, eller om genomförandet av den förstärkta planen för korrigerande åtgärder inte lyckas få de negativa effekterna att upphöra eller minimera deras omfattning, avsluta affärsförbindelsen med avseende på den berörda verksamheten, om de faktiska negativa effekterna är allvarliga.

Innan ett företag tillfälligt avbryter eller avslutar affärsförbindelsen ska det bedöma om de negativa effekterna av detta rimligen kan väntas bli betydligt större än den negativa effekt som inte kunde fås att upphöra eller vars omfattning inte kunde minimeras i tillräcklig utsträckning. Om så är fallet ska företaget inte vara skyldigt att tillfälligt avbryta eller avsluta affärsförbindelsen och ska kunna rapportera till den behöriga tillsynsmyndigheten om de vederbörligen motiverade skälen till ett sådant beslut.

Medlemsstaterna ska säkerställa att det finns en möjlighet att tillfälligt avbryta eller avsluta affärsförbindelsen i avtal som regleras av deras lagstiftning i enlighet med första stycket, med undantag för avtal där parterna enligt lag är skyldiga att ingå dem.

Om företaget tillfälligt avbryter eller avslutar affärsförbindelsen ska det vidta åtgärder för att förhindra, begränsa eller stoppa effekterna av det tillfälliga avbrottet eller avslutandet, underrätta affärspartnern i rimlig tid och följa upp beslutet.

Om företaget beslutar att inte tillfälligt avbryta eller avsluta affärsförbindelsen enligt denna artikel ska företaget övervaka de faktiska negativa effekterna och regelbundet utvärdera sitt beslut och huruvida ytterligare lämpliga åtgärder är tillgängliga.

Artikel 12

Avhjälpan av faktiska negativa effekter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att ett företag, om det har orsakat eller gemensamt orsakat en faktisk negativ effekt, tillhandahåller avhjälpan åtgärder.
2. Om de faktiska negativa effekterna endast orsakas av företagets affärspartner får företaget tillhandahålla frivilliga avhjälpan åtgärder. Företaget får också använda sin förmåga att påverka den affärspartner som orsakar de negativa effekterna för att tillhandahålla avhjälpan åtgärder.

▼B*Artikel 13***Meningsfullt samarbete med berörda parter**

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen vidtar lämpliga åtgärder för ett effektivt samarbete med berörda parter i enlighet med denna artikel.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av direktiv (EU) 2016/943 ska företagen vid samråd med berörda parter när så är lämpligt förse dem med relevant och heltäckande information i syfte att genomföra effektiva och transparenta samråd. Utan att det påverkar tillämpningen av direktiv (EU) 2016/943 ska tillfrågade berörda parter ha rätt att lämna en vederbörligen motiverad begäran om ytterligare relevant information, som ska tillhandahållas av företaget inom en rimlig tidsperiod och i ett lämpligt och begripligt format. Om företaget avslår en begäran om ytterligare information ska de tillfrågade berörda parterna ha rätt till en skriftlig motivering till avslaget.

3. Samrådet med berörda parter ska ske i följande etapper av förfarandet för tillbörlig akksamhet:

- a) Vid insamling av nödvändig information om faktiska eller potentiella negativa effekter i syfte att identifiera, bedöma och prioritera negativa effekter enligt artiklarna 8 och 9.
- b) Vid utarbetande av planer för förebyggande och korrigerande åtgärder enligt artiklarna 10.2 och 11.3, och vid utarbetande av förstärkta planer för förebyggande och korrigerande åtgärder enligt artiklarna 10.6 och 11.7.
- c) Vid beslut om att avsluta eller tillfälligt avbryta en affärsförbindelse enligt artiklarna 10.6 och 11.7.
- d) Vid antagande av lämpliga åtgärder för att avhjälpa negativa effekter enligt artikel 12.

▼C1

- e) När så är lämpligt vid utarbetande av kvalitativa och kvantitativa indikatorer för den övervakning som krävs enligt artikel 15.

▼B

4. Om det inte rimligen är möjligt att genomföra meningsfullt samarbete med berörda parter i den utsträckning som krävs för att uppfylla kraven i detta direktiv, ska företagen dessutom samråda med experter som kan ge trovärdiga insikter om faktiska eller potentiella negativa effekter.

5. I samband med samråden med berörda parter ska företagen identifiera och hantera hinder för samarbetet samt säkerställa att deltagarna inte utsätts för repressalier eller vedergällning, till exempel genom att upprätthålla konfidentialitet eller anonymitet.

▼B

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen tillåts fullgöra de skyldigheter som fastställs i denna artikel genom bransch- eller flerpart-sinitiativ, beroende på vad som är lämpligt, förutsatt att samrådsförfarandena uppfyller kraven i denna artikel. Användningen av bransch- och flerpartsinitiativ ska i sig inte räcka för att fullgöra skyldigheten att samråda med företagets egna arbetstagare och deras företrädare.

7. Samarbetet med anställda och deras företrädare ska inte påverka relevant unionsrätt och nationell rätt om sysselsättning och sociala rättigheter samt tillämpliga kollektivavtal.

*Artikel 14***Underrättelsemekanism och klagomålsförfarande**

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företag gör det möjligt för personer och enheter i punkt 2 att lämna in klagomål till dem om dessa personer eller enheter har berättigade farhågor om faktiska eller potentiella negativa effekter med avseende på företagens egen verksamhet, deras dotterföretags verksamhet eller deras affärspartners verksamhet i företagens verksamhetskedjor.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att klagomål kan lämnas in av

- a) fysiska eller juridiska personer som påverkas eller har rimliga skäl att anta att de kan komma att påverkas av en negativ effekt, och, på deras vägnar, de legitima företrädarna för sådana personer, såsom organisationer i det civila samhället och människorättsförsvarare,
- b) fackföreningar och andra arbetstagarrepresentanter som företräder fysiska personer som arbetar i de berörda verksamhetskedjorna, och
- c) organisationer i det civila samhället som är verksamma och erfarna på relaterade områden när klagomålet gäller en negativ effekt på miljön.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen inrättar ett rättvist, allmänt tillgängligt, lättåtkomligt, förutsebart och öppet förfarande för att hantera sådana klagomål som avses i punkt 1, inbegripet ett förfarande för när företaget anser att ett klagomål är ogrundat, och informera de berörda arbetstagarrepresentanterna och fackföreningarna om detta förfarande. Företagen ska också vidta åtgärder som de rimligen har tillgång till för att förhindra alla former av repressalier genom att säkerställa att den person eller organisation som lämnar in klagomålet behandlas konfidentiellt, i enlighet med nationell rätt. Om information behöver delas ska detta ske på ett sätt som inte äventyrar klagandens säkerhet, till exempel genom att inte avslöja klagandens identitet.

▼B

Om klagomålet är välgrundat ska medlemsstaterna säkerställa att den negativa effekt som klagomålet gäller anses vara identifierad i den mening som avses i artikel 8, och företaget ska vidta lämpliga åtgärder i enlighet med artiklarna 10, 11 och 12.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att klagande har rätt att

- a) begära lämplig uppföljning av klagomålet från det företag till vilket de har lämnat in ett klagomål enligt punkt 1,
- b) träffa företagets företrädare på lämplig nivå för att diskutera de faktiska eller potentiella allvarliga negativa effekter som klagomålet gäller, och potentiella avhjälpande åtgärder i enlighet med artikel 12, och
- c) av företaget förSES med skälen till att ett klagomål har ansetts vara välgrundat eller ogrundat och, om det är välgrundat, få information om de åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas.

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att företag inrättar en tillgänglig mekanism för inlämning av underrättelser från personer och enheter om de har information eller farhågor om faktiska eller potentiella negativa effekter med avseende på företagens egen verksamhet, deras dotterföretags verksamhet och deras affärspartners verksamhet i företagens verksamhetskedjor.

Mekanismen ska säkerställa att underrättelser kan göras antingen anonymt eller konfidentiellt i enlighet med nationell rätt. Företagen ska också vidta åtgärder som de rimligen har tillgång till för att förhindra alla former av repressalier genom att säkerställa att de personer eller enheter som lämnar in klagomålen behandlas konfidentiellt, i enlighet med nationell rätt. Företaget får i förekommande fall informera personer eller enheter som lämnar in underrättelser om åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att företag tillåts att fullgöra de skyldigheter som anges i punkt 1, punkt 3 första stycket och punkt 5 genom deltagande i gemensamma klagomålsförfaranden och underrättelsemekanismer, inbegripet sådana som inrättats gemensamt av företag, genom branschorganisationer, flerpartsinitiativ eller globala ramavtal, förutsatt att sådana gemensamma förfaranden och mekanismer uppfyller kraven i denna artikel.

7. Att lämna in en underrättelse eller ett klagomål enligt denna artikel ska inte vara en förutsättning eller ett hinder för de personer som lämnar in dem att få tillgång till förfarandena enligt artiklarna 26 och 29 eller till andra, utomrättsliga mekanismer.

▼B*Artikel 15***Övervakning**

Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen regelbundet utvärderar sina egna och sina dotterföretags verksamheter och åtgärder och, om de har anknytning till företagets verksamhetskedja, dessas affärspartners verksamheter och åtgärder, i syfte att bedöma genomförandet och att övervaka lämpligheten och effektiviteten i arbetet för att identifiera, förebygga, begränsa, stoppa och minimera omfattningen av de negativa effekterna. Sådana utvärderingar ska, i förekommande fall, baseras på kvalitativa och kvantitativa indikatorer och utföras utan onödigt dröjsmål efter en betydande förändring, men minst var tolfte månad och närhelst det finns rimliga skäl att anta att det kan uppstå nya risker för uppkomst av dessa negativa effekter. I lämpliga fall ska policyn för tillbörlig aktsamhet, de negativa effekter som identifierats och de lämpliga åtgärder som härletts uppdateras i enlighet med resultatet av dessa bedömningar och med vederbörligt beaktande av relevant information från berörda parter.

*Artikel 16***Kommunikation**

1. Utan att det påverkar det undantag som föreskrivs i punkt 2 i denna artikel ska medlemsstaterna säkerställa att företag rapporterar om de frågor som omfattas av detta direktiv genom att på sin webbplats offentliggöra ett årsbokslut. Detta årsbokslut ska offentliggöras

▼C1

a) på minst ett av unionens officiella språk som används i den medlemsstat där den tillsynsmyndighet som utsetts enligt artikel 24 är belägen och, om det inte är ett sådant språk, på ett språk som är brukligt i internationella affärskretsar,

▼B

b) inom en rimlig tidsperiod, men senast 12 månader efter balansdagen för det räkenskapsår för vilket bokslutet upprättas, eller, för företag som rapporterar frivilligt i enlighet med direktiv 2013/34/EU, senast den dag då årsbokslutet offentliggörs.

När det gäller ett företag som bildats i enlighet med lagstiftningen i ett tredjeland ska bokslutet även innehålla den information som krävs enligt artikel 23.2 om företagets auktoriserade företrädare.

2. Punkt 1 i denna artikel ska inte tillämpas på företag som omfattas av kraven på hållbarhetsrapportering i enlighet med artikel 19a, 29a eller 40a i direktiv 2013/34/EU, inbegripet företag som är undantagna i enlighet med artikel 19a.9 eller 29a.8 i det direktivet.

▼B

3. Senast den 31 mars 2027 ska kommissionen anta delegerade akter i enlighet med artikel 34 för att komplettera detta direktiv genom att fastställa innehållet i och kriterierna för rapporteringen enligt punkt 1 och i synnerhet ange tillräckligt detaljerad information om beskrivningen av tillbörlig aktsamhet, faktiska och potentiella negativa effekter som identifierats och lämpliga åtgärder som vidtagits avseende dessa effekter. Vid utarbetandet av dessa delegerade akter ska kommissionen ta vederbörlig hänsyn till, och vid behov anpassa de delegerade akterna till, de standarder för hållbarhetsrapportering som antagits enligt artiklarna 29b och 40b i direktiv 2013/34/EU.

När kommissionen antar de delegerade akter som avses i första stycket ska den säkerställa att det inte förekommer någon överlappning i rapporteringskraven för de företag som avses i artikel 3.1 a iii och som omfattas av rapporteringskrav enligt artikel 4 i förordning (EU) 2019/2088, samtidigt som de minimikrav som fastställs i det här direktivet bibehålls fullt ut.

*Artikel 17***Tillgång till information i den europeiska gemensamma åtkomstpunkten (Esap)**

1. Från och med den 1 januari 2029 ska medlemsstaterna säkerställa att företag som offentliggör det årsbokslut som avses i artikel 16.1 i detta direktiv samtidigt lämnar in detta bokslut till det insamlingsorgan som avses i punkt 3 i den här artikeln i syfte att göra den tillgänglig i den europeiska gemensamma åtkomstpunkt (Esap) som inrättats genom förordning (EU) 2023/2859.

Medlemsstaterna ska säkerställa att informationen i det årsbokslut som avses i första stycket uppfyller följande krav:

- a) Informationen ska lämnas in i ett format som data kan extraheras från enligt definitionen i artikel 2.3 i förordning (EU) 2023/2859 eller, om så krävs enligt unionsrätten eller nationell rätt, i maskinläsbart format enligt definitionen i artikel 2.4 i den förordningen.
- b) Följande metadata ska medfölja informationen:
 - i) Alla namn på det företag som den informationen avser.
 - ii) Företagets identifieringskod för juridiska personer, som specificerats enligt artikel 7.4 b i förordning (EU) 2023/2859.
 - iii) Bolagets storlekskategori, som specificerats enligt artikel 7.4 d i förordning (EU) 2023/2859.
 - iv) De branschsektorer inom vilka företaget bedriver sin ekonomiska verksamhet och som specificerats enligt artikel 7.4 e i förordning (EU) 2023/2859.

▼B

- v) Typen av information, som specificerats enligt artikel 7.4 c i förordning (EU) 2023/2859.
 - vi) Uppgift om huruvida informationen omfattar personuppgifter.
2. Med avseende på tillämpningen av punkt 1 b ii ska medlemsstaterna säkerställa att företagen skaffar en identifieringskod för juridiska personer.
3. Senast den 31 december 2028 ska medlemsstaterna, i syfte att göra den information som avses i punkt 1 i denna artikel tillgänglig i Esap, utse minst ett insamlingsorgan, enligt definitionen i artikel 2.2 i förordning (EU) 2023/2859, och underrätta Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten om detta.
4. För att säkerställa effektiv insamling och förvaltning av den information som lämnas in i enlighet med punkt 1 ska kommissionen ges befogenhet att fatta beslut om genomförandeåtgärder med specifikationer för följande:
- a) Vilka eventuella andra metadata som ska medfölja informationen.
 - b) Hur uppgifterna i informationen ska vara strukturerade.
 - c) För vilken information som maskinläsbart format krävs och i så fall vilket maskinläsbart format som ska användas.

*Artikel 18***Standardavtalsklausuler**

För att ge stöd till företag i syfte att underlätta deras efterlevnad av artikel 10.2 b och artikel 11.3 c ska kommissionen, i samråd med medlemsstaterna och berörda parter, anta riktlinjer om frivilliga standardavtalsklausuler senast den 26 januari 2027.

*Artikel 19***Riktlinjer**

1. För att ge stöd till företag eller medlemsstaternas myndigheter om hur företag på ett praktiskt sätt bör uppfylla sina skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet, och för att ge stöd till berörda parter, ska kommissionen, i samråd med medlemsstaterna och berörda parter, Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, Europeiska miljöbyrån, Europeiska arbetsmyndigheten och i förekommande fall internationella organisationer och andra organ med sakkunskap om tillbörlig aktsamhet, senast två år efter detta direktivs ikraftträdande utfärda riktlinjer, bland annat allmänna riktlinjer, sektorsspecifika riktlinjer eller riktlinjer för specifika negativa effekter.
2. De riktlinjer som ska utfärdas enligt punkt 1 ska omfatta följande:

▼B

a) Vägledning och bästa praxis om hur tillbörlig aktsamhet ska genomföras i enlighet med de skyldigheter som fastställs i artiklarna 5–16, särskilt identifieringsprocessen enligt artikel 8, prioriteringen av effekter enligt artikel 9, lämpliga åtgärder för att anpassa inköpsmetoderna enligt artikel 10.2 och artikel 11.3, ansvarsfullt avståndstagande enligt artikel 10.6 och artikel 11.7, lämpliga avhjälpande åtgärder enligt artikel 12 och om hur man identifierar och samarbetar med berörda parter enligt artikel 13, inbegripet genom den under rättelsemekanism och det klagomålsförfarande som fastställs i artikel 14.

b) Praktisk vägledning om den omställningsplan som avses i artikel 22.

c) Sektorsspecifik vägledning.

d) Vägledning om bedömning av riskfaktorer på företagsnivå, riskfaktorer i affärsverksamheten, geografiska riskfaktorer, riskfaktorer med avseende på produkter och tjänster samt sektorsspecifika riskfaktorer, inbegripet sådana som är förknippade med konfliktdrabbade områden och högriskområden.

e) Hänvisningar till uppgifts- och informationskällor som finns tillgängliga för fullgörandet av de skyldigheter som föreskrivs i detta direktiv och till digitala verktyg och digital teknik som kan underlätta och stödja efterlevnaden.

f) Information om hur resurser och information ska delas mellan företag och andra rättsliga enheter i syfte att efterleva de bestämmelser i nationell rätt som antagits enligt detta direktiv, på ett sätt som är förenligt med skyddet av företagshemligheter enligt artikel 5.3 och skyddet mot eventuella repressalier och eventuell vedergällning såsom föreskrivs i artikel 13.5.

g) Information till berörda parter och deras företrädare om hur de kan delta under hela förfarandet för tillbörlig aktsamhet.

3. De riktlinjer som avses i punkt 2 a, d och e ska göras tillgängliga senast den 26 januari 2027. Riktlinjerna i punkt 2 b, f och g ska göras tillgängliga senast den 26 juli 2027.

4. De riktlinjer som avses i denna artikel ska vara tillgängliga på unionens alla officiella språk. Kommissionen ska regelbundet se över riktlinjerna och vid behov anpassa dem.

Artikel 20

Kompletterande åtgärder

1. Medlemsstaterna ska, för att tillhandahålla information och stöd till företag och deras affärspartner och till berörda parter, inrätta och driva egna eller gemensamma särskilda webbplatser, plattformar eller portaler. Särskild uppmärksamhet ska i detta avseende ägnas åt små och medelstora företag i företagens verksamhetskedjor. Dessa webbplatser, plattformar eller portaler ska särskilt ge tillgång till

- a) innehållet i och kriterierna för rapportering enligt vad som fastställts av kommissionen i de delegerade akter som antagits enligt artikel 16.3,
- b) kommissionens vägledning om frivilliga standardavtalsklausuler enligt vad som föreskrivs i artikel 18 och de riktlinjer som kommissionen utfärdar enligt artikel 19,
- c) den gemensamma kontaktpunkt som föreskrivs i artikel 21, och
- d) information till berörda parter och deras företrädare om hur de kan delta under hela förfarandet för tillbörlig aktsamhet.

2. Utan att det påverkar reglerna för statligt stöd får medlemsstaterna ge finansiellt stöd till små och medelstora företag. Medlemsstaterna får även ge stöd till berörda parter i syfte att underlätta utövandet av de rättigheter som fastställs i detta direktiv.

3. Kommissionen får komplettera medlemsstaternas stödåtgärder på grundval av befintliga unionsåtgärder för att stödja tillbörlig aktsamhet i unionen och i tredjeländer och får utarbeta nya åtgärder, bland annat för underlättande av bransch- eller flerpartsinitiativ för att hjälpa företag att fullgöra sina skyldigheter.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 25, 26 och 29 får företag delta i bransch- och flerpartsinitiativ för att stödja fullgörandet av skyldigheterna enligt artiklarna 7–16, i den mån sådana initiativ är lämpliga för att stödja fullgörandet av dessa skyldigheter. I synnerhet får företagen, efter att ha bedömt dessas lämplighet, kunna använda eller ansluta sig till relevanta riskanalyser som utförs av bransch- eller flerpartsinitiativ eller av medlemmar i dessa initiativ och vidta eller ansluta sig till effektiva lämpliga åtgärder genom sådana initiativ. När företagen gör detta ska de övervaka hur effektiva sådana åtgärder är och vid behov fortsätta att vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att de fullgör sina skyldigheter.

Kommissionen och medlemsstaterna får underlätta spridningen av information om sådana initiativ och resultaten av dessa. Kommissionen ska i samarbete med medlemsstaterna utfärda riktlinjer om kriterierna för ändamålsenlighet och en metod som företagen kan använda för att bedöma ändamålsenlighet hos bransch- och flerpartsinitiativ.

▼B

5. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 25, 26 och 29 får företagen också använda oberoende tredjepartskontroll av och från företag i sina verksamhetskedjor för att stödja fullgörandet av skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i den mån en sådan kontroll är lämplig för att stödja fullgörandet av de relevanta skyldigheterna. En oberoende tredjepartskontroll får utföras av andra företag eller av ett bransch- eller flerpartsinitiativ. Oberoende tredjepartskontrollörer ska agera objektivt och fullständigt oberoende av företaget, vara fria från intressekonflikter, förbli fria från yttre påverkan – direkt eller indirekt – och avstå från allt agerande som är oförenligt med deras oberoende. Beroende på de negativa effekternas art ska kontrollörerna ha erfarenhet av och kompetens inom miljö- eller människorättsfrågor, och de ska vara ansvariga för kontrollens kvalitet och tillförlitlighet.

Kommissionen ska, i samarbete med medlemsstaterna, utfärda riktlinjer om kriterier för ändamålsenlighet och en metod som företagen kan använda för att bedöma tredjepartskontrollörers ändamålsenlighet samt vägledning för övervakning av tredjepartskontrollernas riktighet, effektivitet och integritet.

*Artikel 21***Gemensam kontaktpunkt**

1. Kommissionen ska inrätta en gemensam kontaktpunkt genom vilken företag kan söka information, vägledning och stöd med avseende på fullgörandet av sina skyldigheter enligt detta direktiv.

2. Berörda nationella myndigheter i varje medlemsstat ska samarbeta med den gemensamma kontaktpunkten för att hjälpa till med att anpassa informationen och vägledningen till nationella sammanhang och med att sprida informationen och vägledningen.

*Artikel 22***Bekämpande av klimatförändringar**

1. ► **C1** Medlemsstaterna ska säkerställa att de företag som avses i artikel 2.1 a, b och c och artikel 2.2 a, b och c antar och genomför en omställningsplan för begränsning av klimatförändringar som syftar till att genom bästa förmåga säkerställa att företagets affärsmodell och affärsstrategi är förenliga med omställningen till en hållbar ekonomi, begränsningen av den globala uppvärmningen till 1,5 ° C i linje med Parisavtalet och målet att uppnå klimatneutralitet i enlighet med förordning (EU) 2021/1119, inbegripet dess mellanliggande mål och klimatneutralitetsmålet för 2050, samt i förekommande fall företagets exponering för kol-, olje- och gasrelaterad verksamhet. ◀

▼B

Utformningen av den omställningsplan för begränsning av klimatförändringar som avses i första stycket ska omfatta följande:

- a) Tidsbundna mål för klimatförändringar fram till 2030 och i femåriga steg fram till 2050 på grundval av entydiga vetenskapliga belägg och, när så är lämpligt, absoluta utsläppsminskningmål för växthusgaser för scope 1-, scope 2- och scope 3-utsläpp av växthusgaser för varje betydande kategori.
- b) En beskrivning av de hävstänger för utfasning av fossila bränslen som identifierats och nyckelåtgärder som planeras för att uppnå de mål som avses i led a, inbegripet, när så är lämpligt, ändringar i företagets produkt- och tjänsteportfölj och införandet av ny teknik.
- c) En förklaring och kvantifiering av de investeringar och den finansiering som stöder genomförandet av omställningsplanen för begränsning av klimatförändringar.
- d) En beskrivning av förvaltnings-, lednings- och tillsynsorganens uppgifter i samband med omställningsplanen för begränsning av klimatförändringar.

2. Företag som rapporterar en omställningsplan för begränsning av klimatförändringar i enlighet med artikel 19a, 29a eller 40a – beroende på det enskilda fallet – i direktiv 2013/34/EU ska anses ha uppfyllt skyldigheten att anta en omställningsplan för begränsning av klimatförändringar enligt punkt 1 i den här artikeln.

Företag som ingår i en omställningsplan för begränsning av klimatförändringar som deras moderföretag rapporterat i enlighet med artikel 29a eller 40a – beroende på det enskilda fallet – i direktiv 2013/34/EU ska anses ha uppfyllt skyldigheten att anta en omställningsplan för begränsning av klimatförändringar enligt punkt 1 i den här artikeln.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att den omställningsplan för begränsning av klimatförändringar som avses i punkt 1 uppdateras var tolfte månad och innehåller en beskrivning av de framsteg som företaget har gjort med att uppnå målen i punkt 1 andra stycket led a.

*Artikel 23***Auktoriserad företrädare**

1. Medlemsstaterna ska kräva att ett företag enligt artikel 2.2 som är verksamt i en medlemsstat utser en fysisk eller juridisk person som är etablerad eller har hemvist i en av de medlemsstater där företaget är verksamt till sin auktoriserade företrädare. Auktoriseringen ska vara giltig från och med den tidpunkt då den bekräftas av den auktoriserade företrädaren.

▼B

2. Medlemsstaterna ska kräva att den auktoriserade företrädaren eller företaget meddelar den auktoriserade företrädarens namn, adress, e-postadress och telefonnummer till en tillsynsmyndighet i den medlemsstat där den auktoriserade företrädaren har hemvist eller är etablerad och, om det inte är samma, till den behöriga tillsynsmyndighet som anges i artikel 24.3. Medlemsstaterna ska säkerställa att den auktoriserade företrädaren är skyldig att på begäran tillhandahålla en kopia av auktoriseringen på ett officiellt språk i en medlemsstat till någon av tillsynsmyndigheterna.

3. Medlemsstaterna ska kräva att den auktoriserade företrädaren eller företaget informerar en tillsynsmyndighet i den medlemsstat där den auktoriserade företrädaren har hemvist eller är etablerad och, om det inte är samma, den behöriga tillsynsmyndighet som anges i artikel 24.3 om att företaget är ett företag enligt vad som avses i artikel 2.2.

4. Medlemsstaterna ska kräva att varje företag ger sin auktoriserade företrädare behörighet att ta emot kommunikation från tillsynsmyndigheterna i alla frågor som är av vikt för efterlevnaden och genomdrivandet av de bestämmelser i nationell rätt som införlivar detta direktiv. Företagen ska vara skyldiga att ge sina auktoriserade företrädare de befogenheter och resurser som krävs för att samarbeta med tillsynsmyndigheterna.

5. När ett företag enligt vad som avses i artikel 2.2 inte fullgör de skyldigheter som fastställs i den här artikeln ska alla medlemsstater i vilka företaget är verksamt vara behöriga att genomdriva fullgörandet av dessa skyldigheter i enlighet med sin nationella rätt. En medlemsstat som avser att genomdriva de skyldigheter som fastställs i denna artikel ska underrätta tillsynsmyndigheterna via det europeiska nätverk av tillsynsmyndigheter som inrättats i enlighet med artikel 28, så att andra medlemsstater inte genomdriver dem.

*Artikel 24***Tillsynsmyndigheter**

1. Varje medlemsstat ska utse en eller flera tillsynsmyndigheter med uppgift att övervaka efterlevnaden av de skyldigheter som fastställs i bestämmelser i nationell rätt som antagits enligt artiklarna 7–16 och artikel 22.

2. Vad gäller ett företag enligt vad som avses i artikel 2.1 ska den behöriga tillsynsmyndigheten vara tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där företaget har sitt säte.

3. Vad gäller ett företag enligt vad som avses i artikel 2.2 ska den behöriga tillsynsmyndigheten vara tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där företaget har en filial. Om företaget inte har någon filial i någon medlemsstat, eller har filialer i olika medlemsstater, ska den behöriga tillsynsmyndigheten vara tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där företaget genererade större delen av sin nettoomsättning i unionen under det räkenskapsår som föregick det senaste räkenskapsåret före det datum som anges i artikel 37 eller det datum då företaget först uppfyllde kriterierna i artikel 2.2, beroende på vilket som inträffade sist.

▼B

Ett företag enligt vad som avses i artikel 2.2 får, på grundval av ändrade omständigheter som leder till att det genererar den största delen av sin unionsomsättning i en annan medlemsstat, lämna en vederbörligen motiverad begäran om att ändra den tillsynsmyndighet som är behörig att reglera frågor som omfattas av detta direktiv med avseende på det företaget.

4. Om ett moderföretag fullgör de skyldigheter som följer av detta direktiv på sina dotterföretags vägnar i enlighet med artikel 6 ska den behöriga tillsynsmyndigheten för moderföretaget samarbeta med den behöriga tillsynsmyndigheten för dotterföretaget, som kommer att förbli behörig att säkerställa att dotterföretaget omfattas av utövandet av befogenheter i enlighet med artikel 25. I detta avseende ska det europeiska nätverk av tillsynsmyndigheter som inrättats i enlighet med artikel 28 underlätta det samarbete, den samordning och det ömsesidiga bistånd som krävs enligt artikel 28.

5. Om en medlemsstat utser mer än en tillsynsmyndighet ska den säkerställa att dessa tillsynsmyndigheters respektive befogenheter är tydligt definierade och att de samarbetar nära och effektivt med varandra.

6. Medlemsstaterna får utse de myndigheter som ska utöva tillsyn över reglerade finansiella företag till att även fungera som tillsynsmyndigheter vid tillämpningen av detta direktiv.

7. Senast den 26 juli 2026 ska medlemsstaterna informera kommissionen om namn och kontaktuppgifter för de tillsynsmyndigheter som utsetts enligt denna artikel samt om deras respektive behörighet om det finns flera utsedda tillsynsmyndigheter. De ska underrätta kommissionen om eventuella ändringar därvidlag.

8. Kommissionen ska offentliggöra en förteckning över tillsynsmyndigheterna, inbegripet på sin webbplats, och, i de fall en medlemsstat har flera tillsynsmyndigheter, varje myndighets behörighet i förhållande till detta direktiv. Kommissionen ska regelbundet uppdatera förteckningen på grundval av den information som erhållits från medlemsstaterna.

9. Medlemsstaterna ska garantera tillsynsmyndigheternas oberoende och säkerställa att de och alla personer som arbetar eller har arbetat för dem samt revisorer, experter och alla andra personer som agerar för deras räkning utövar sina befogenheter på ett opartiskt och öppet sätt och med vederbörlig respekt för tystnadsplikten. Medlemsstaterna ska särskilt säkerställa att tillsynsmyndigheterna är rättsligt och funktionellt oberoende och fria från såväl direkt som indirekt yttre påverkan, även i förhållande till de företag som omfattas av detta direktiv eller andra marknadsintressen, och att deras personal och de personer som ansvarar för deras ledning är fria från intressekonflikter, med förbehåll för sekretesskrav, och avstår från alla handlingar som är oförenliga med deras uppgifter.

10. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsmyndigheterna offentliggör och tillgängliggör online en årlig rapport om sin verksamhet enligt detta direktiv.

Artikel 25

Tillsynsmyndigheternas befogenheter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsmyndigheterna har tillräckliga befogenheter och resurser för att utföra de uppgifter som de tilldelats enligt detta direktiv, inbegripet befogenhet att kräva att företag tillhandahåller information och genomföra utredningar rörande fullgörandet av de skyldigheter som fastställs i artiklarna 7–16. Medlemsstaterna ska ålägga tillsynsmyndigheterna att övervaka antagandet och utformningen av omställningsplanen för begränsning av klimatförändringar i enlighet med kraven i artikel 22.1.

2. En tillsynsmyndighet får inleda en utredning på eget initiativ eller som en följd av välgrundade farhågor som den underrättats om enligt artikel 26, om den anser att den har tillräcklig information som tyder på att ett företag eventuellt åsidosätter sina skyldigheter enligt de bestämmelser i nationell rätt som antagits enligt detta direktiv.

3. Inspektioner ska utföras i enlighet med nationell rätt i den medlemsstat där inspektionen genomförs och efter en förhandsunderrättelse till företaget, utom i de fall då en förhandsunderrättelse skulle hindra ett effektivt genomförande av inspektionen. Om en tillsynsmyndighet som ett led i sin utredning vill utföra en inspektion på en annan medlemsstats territorium än den egna, ska den begära bistånd från tillsynsmyndigheten i den medlemsstaten enligt artikel 28.3.

4. Om en tillsynsmyndighet till följd av åtgärder som vidtagits enligt punkterna 1 och 2 konstaterar att de bestämmelser i nationell rätt som antagits enligt detta direktiv inte har följts, ska den bevilja det berörda företaget en lämplig tidsfrist för att vidta korrigerande åtgärder, om sådana åtgärder är möjliga.

Ett vidtagande av korrigerande åtgärder ska inte hindra att sanktioner åläggs eller att civilrättsligt ansvar utlöses, i enlighet med vad som följer av artiklarna 27 respektive 29.

5. När tillsynsmyndigheterna utför sina uppgifter ska de ha åtminstone följande befogenheter:

a) Beordra företaget att

i) upphöra med överträdelser av de bestämmelser i nationell rätt som antagits enligt detta direktiv genom att vidta en åtgärd eller upphöra med ett beteende,

ii) avstå från att upprepa beteendet i fråga, och

iii) i förekommande fall tillhandahålla avhjälpanande åtgärder som står i proportion till överträdelsen och som är nödvändiga för att få den att upphöra,

▼B

- b) Ålägga sanktioner i enlighet med artikel 27.
 - c) Besluta om interimistiska åtgärder vid överhängande risk för allvarlig och irreparabel skada.
6. Tillsynsmyndigheterna ska utöva de befogenheter som avses i denna artikel i enlighet med nationell rätt
- a) direkt,
 - b) i samarbete med andra myndigheter, eller
 - c) genom hänvändelse till de behöriga rättsliga myndigheterna, som ska säkerställa att rättsmedlen är effektiva och har motsvarande verkan som de sanktioner som åläggs direkt av tillsynsmyndigheterna.
7. Medlemsstaterna ska säkerställa att alla fysiska och juridiska personer har rätt till ett effektivt rättsmedel mot ett rättsligt bindande beslut avseende dem som fattats av en tillsynsmyndighet i enlighet med nationell rätt.
8. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsmyndigheterna dokumenterar de utredningar som avses i punkt 1, och särskilt anger utredningarnas art och resultat, liksom eventuella efterlevnadsåtgärder som vidtagits i enlighet med punkt 5.
9. Tillsynsmyndigheternas beslut om ett företags efterlevnad av de bestämmelser i nationell rätt som antagits enligt detta direktiv ska inte påverka tillämpningen av företags civilrättsliga ansvar enligt artikel 29.

*Artikel 26***Välgrundade farhågor**

- 1. Medlemsstaterna ska säkerställa att fysiska och juridiska personer har rätt att, genom lättillgängliga kanaler, framföra välgrundade farhågor till en tillsynsmyndighet om de på grundval av objektiva omständigheter har skäl att tro att ett företag inte följer de bestämmelser i nationell rätt som antagits enligt detta direktiv.
- 2. Medlemsstaterna ska se till att tillsynsmyndigheten, på begäran av en person som framför välgrundade farhågor, vidtar nödvändiga åtgärder för att på lämpligt sätt skydda den personens identitet och personuppgifter, vars utlämnande skulle vara skadligt för den personen.
- 3. Om en välgrundad farhåga omfattas av en annan tillsynsmyndighets behörighet ska den myndighet som underrättas om den välgrundade farhågan översända underlaget till den myndigheten.

▼B

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsmyndigheterna bedömer de välgrundade farhågorna inom en lämplig tidsperiod och, när så är lämpligt, utövar sina befogenheter enligt artikel 25.

5. Tillsynsmyndigheten ska så snart som möjligt och i enlighet med relevanta bestämmelser i nationell rätt samt i överensstämmelse med unionsrätten informera personer som avses i punkt 1 om resultatet av bedömningen av deras välgrundade farhågor och hur man kommit fram till det resultatet. Tillsynsmyndigheten ska också informera personer som framför sådana välgrundade farhågor och som i enlighet med nationell rätt har ett berättigat intresse i frågan, om sitt beslut att godta eller avslå en begäran om ingripande, samt om en beskrivning av ytterligare steg och åtgärder samt praktisk information om tillgången till administrativa och rättsliga prövningsförfaranden.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att personer som framför väl underbyggda farhågor i enlighet med denna artikel och som i enlighet med nationell rätt har ett berättigat intresse i saken har tillgång till en domstol eller annat oberoende och opartiskt offentligt organ som är behörigt att pröva den formella och materiella giltigheten av tillsynsmyndighetens beslut, åtgärder eller underlåtenhet att vidta åtgärder.

*Artikel 27***Sanktioner**

1. Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner, inbegripet ►C1 ekonomiska sanktioner ◄, för överträdelse av bestämmelser i nationell rätt som antagits enligt detta direktiv och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

2. Vid beslut om huruvida sanktioner ska åläggas och, om sådana sanktioner åläggs, vid fastställandet av typen av sanktion och lämplig nivå på denna, ska vederbörlig hänsyn tas till

- a) överträdelsens art, allvar och varaktighet samt hur allvarliga konsekvenserna av överträdelsen är,
- b) investeringar som har gjorts och riktat stöd som har tillhandahållits enligt artiklarna 10 och 11,
- c) allt samarbete med andra enheter för att åtgärda konsekvenserna i fråga,
- d) i förekommande fall, den utsträckning i vilken beslut om prioritering har fattats i enlighet med artikel 9,
- e) eventuella relevanta tidigare överträdelser från företagets sida av de bestämmelser i nationell rätt som antagits enligt detta direktiv, som slagits fast i ett slutligt beslut,

▼B

f) den utsträckning i vilken företaget har vidtagit korrigerande åtgärder med avseende på det aktuella ärendet,

g) den ekonomiska vinst som företaget erhållit eller förlust som det undvikit genom överträdelsen,

h) eventuella andra försvårande eller förmildrande omständigheter som är tillämpliga på det aktuella ärendet.

3. Medlemsstaterna ska föreskriva om åtminstone följande sanktioner:

a) ►**C1** Ekonomiska sanktioner ◄.

b) Om ett företag inte rättar sig efter ett beslut om ►**C1** ekonomiska sanktioner ◄ inom den tillämpliga tidsfristen, ett offentligt uttalande som anger vilket företag som är ansvarigt för överträdelsen och överträdelsens art.

4. När ►**C1** ekonomiska sanktioner ◄ åläggs ska de vara baserade på företagets globala nettoomsättning. Maximigränsen för ►**C1** ekonomiska sanktioner ◄ ska inte understiga fem procent av företagets globala nettoomsättning under det räkenskapsår som föregår året för beslutet om åläggande av ►**C1** ekonomiska sanktioner ◄.

Medlemsstaterna ska, när det gäller de företag som avses i artiklarna 2.1 b och 2.2 b, säkerställa att ►**C1** ekonomiska sanktioner ◄ beräknas med beaktande av den konsoliderade omsättning som rapporterats av det yttersta moderföretaget.

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att alla beslut av tillsynsmyndigheterna om sanktioner för överträdelse av bestämmelser i nationell rätt som antagits enligt detta direktiv offentliggörs, förblir offentliga tillgängliga i åtminstone fem år och skickas till det europeiska nätverk av tillsynsmyndigheter som inrättats genom artikel 28. Det offentliggjorda beslutet får inte innehålla några personuppgifter i den mening som avses i artikel 4.1 i förordning (EU) 2016/679.

Artikel 28

Europeiskt nätverk av tillsynsmyndigheter

1. Kommissionen ska inrätta ett europeiskt nätverk av tillsynsmyndigheter, bestående av företrädare för tillsynsmyndigheterna. Det europeiska nätverket av tillsynsmyndigheter ska underlätta samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna och samordningen och anpassningen av tillsynsmyndigheternas reglerings-, utrednings-, sanktions- och tillsynspraxis samt, när så är lämpligt, utbytet av information dem emellan.

Kommissionen får bjuda in unionsbyråer med relevant sakkunskap på de områden som omfattas av detta direktiv att ansluta sig till det europeiska nätverket av tillsynsmyndigheter.

▼B

2. Medlemsstaterna ska samarbeta med det europeiska nätverket av tillsynsmyndigheter för att identifiera företag inom deras jurisdiktion, särskilt genom att tillhandahålla all nödvändig information för att bedöma om ett tredjelandsföretag uppfyller de kriterier som fastställts i artikel 2. Kommissionen ska inrätta ett säkrat system för utbytet av information om den nettoomsättning som genereras i unionen av ett företag som avses i artikel 2.2 som inte har någon filial i någon medlemsstat eller som har filialer i olika medlemsstater, genom vilket medlemsstaterna regelbundet ska lämna den information de har om den nettoomsättning som genereras av sådana företag. Kommissionen ska analysera informationen inom en rimlig tidsperiod och underrätta den medlemsstat där företaget genererade större delen av sin nettoomsättning i unionen under det räkenskapsår som föregick det senaste räkenskapsåret om att företaget är ett företag som avses i artikel 2.2 och att medlemsstatens tillsynsmyndighet är behörig i enlighet med artikel 24.3.

3. Tillsynsmyndigheterna ska utbyta relevant information och ge ömsesidigt bistånd när de utför sina uppgifter, och ska införa åtgärder som bidrar till ett effektivt ömsesidigt samarbete. Det ömsesidiga biståndet ska omfatta samarbete i syfte att utöva de befogenheter som avses i artikel 25, inbegripet med avseende på inspektioner och begäranden om information.

4. Tillsynsmyndigheterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att besvara en begäran om bistånd från en annan tillsynsmyndighet utan onödigt dröjsmål och inte senare än en månad efter mottagandet av begäran. När det är nödvändigt på grund av omständigheterna i fallet får tidsfristen förlängas med högst två månader på grundval av en vederbörlig motivering. Till sådana åtgärder hör bland annat att överlämna relevant information om genomförandet av en pågående utredning.

5. En begäran om bistånd ska innehålla all nödvändig information, inklusive syftet med och skälen till denna. Tillsynsmyndigheterna ska endast använda den information som mottagits efter en begäran om bistånd för det ändamål för vilket den begärdes.

6. Den tillsynsmyndighet som tagit emot begäran ska informera den begärande myndigheten om resultaten eller, allt efter på omständigheterna, fortskridandet av de åtgärder som ska vidtas för att tillmötesgå begäran om bistånd.

7. Tillsynsmyndigheterna ska inte ta ut avgifter från varandra för insatser och åtgärder som vidtas till följd av en begäran om bistånd.

Tillsynsmyndigheter får dock i undantagsfall komma överens med andra tillsynsmyndigheter om regler om hur de ska ersätta varandra för vissa utgifter i samband med tillhandahållandet av bistånd.

▼B

8. Den tillsynsmyndighet som är behörig enligt artikel 24.3 ska underrätta det europeiska nätverket av tillsynsmyndigheter om detta och om varje begäran om att ändra behörig tillsynsmyndighet.

9. Om det råder tvivel om fördelningen av befogenheter kommer den information som ligger till grund för denna fördelning att delas med det europeiska nätverket av tillsynsmyndigheter, som kan samordna insatserna för att finna en lösning.

10. Det europeiska nätverket av tillsynsmyndigheter ska offentliggöra

- a) de beslut av tillsynsmyndigheterna som innehåller sanktioner, enligt artikel 27.5, och
- b) en vägledande förteckning över tredjelandsföretag som omfattas av detta direktiv.

*Artikel 29***Företagens civilrättsliga ansvar och rätten till full ersättning**

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att ett företag kan hållas ansvarigt för skada som har åsamkats en fysisk eller juridisk person, förutsatt att

- a) företaget uppsåtligen eller genom vårdslöshet har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 10 och 11, när den rättighet, det förbud eller den skyldighet som anges i bilagan till detta direktiv syftar till att skydda den fysiska eller juridiska personen, och
- b) den fysiska eller juridiska personens rättsliga intressen som skyddas enligt nationell rätt har lidit skada till följd av den underlåtenhet som avses i led a.

Ett företag kan inte hållas ansvarigt om skadan endast har orsakats av dess affärspartner i dess verksamhetskedja.

2. Om ett företag hålls ansvarigt i enlighet med punkt 1 ska en fysisk eller juridisk person ha rätt till full ersättning för skadan, i enlighet med nationell rätt. Full ersättning enligt detta direktiv ska inte medföra överkompensation, oavsett om det sker genom straffskadestånd, flerfaldiga skadestånd eller andra typer av skadestånd.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa följande:

- a) Nationella regler om preskriptionstiders början, varaktighet, uppskjutande eller avbrott utgör inte ett otillbörligt hinder för att skadeståndstalan väcks och är inte under några omständigheter mer restriktiva än reglerna om nationella allmänna system för civilrättsligt ansvar.

▼B

Preskriptionstiden för att väcka skadeståndstalan enligt detta direktiv ska vara minst fem år och får under inga omständigheter vara kortare än den preskriptionstid som fastställs i nationella allmänna system för civilrättsligt ansvar.

Preskriptionstiderna får inte börja löpa förrän överträdelsen har upphört och käranden fått kännedom om, eller rimligtvis kan förväntas ha fått kännedom om

- i) beteendet och det faktum att det utgör en överträdelse,
 - ii) det faktum att överträdelsen orsakat honom eller henne skada, och
 - iii) identiteten på den person som begått överträdelsen.
- b) Kostnaderna för förfarandet är inte så höga att det blir oöverkomligt för kärke att begära rättslig prövning.
- c) Kärke ska kunna ansöka om åtgärder för förbudsfrreläggande, inbegripet genom summariska processer. Sådana åtgärder för förbudsfrreläggande ska vara i form av en slutgiltig eller tillfällig åtgärd för att överträdelser av bestämmelser i nationell rätt som antagits enligt detta direktiv ska upphöra, genom att en åtgärd vidtas eller ett beteende upphör.
- d) Det föreskrivs om rimliga villkor enligt vilka en påstådd skadelidande part får ge tillstånd till en fackfrörening, en icke-statlig människorätts- eller miljöorganisation eller en annan icke-statlig organisation och, i enlighet med nationell rätt, nationella människorättsinstitutioner som är baserade i en medlemsstat, att väcka talan för att hävda rättigheterna för den person som påstår sig ha lidit skada, utan att det påverkar tillämpningen av nationella civilprocessrättsliga regler.

En fackfrörening eller en icke-statlig organisation får ges tillstånd enligt första stycket i denna punkt om den uppfyller kraven i nationell rätt. Dessa kan inbegripa kraven på att upprätthålla en permanent egen närvaro och att, i enlighet med de egna stadgarna, inte medverka kommersiellt eller bara tillfälligt för att tillgodose de rättigheter som skyddas enligt detta direktiv eller motsvarande rättigheter i nationell rätt.

- e) När talan väcks och en kärke lägger fram en väl underbyggd motivering som innehåller rimligen tillgängliga fakta och bevis som är tillräckliga för att styrka rimligheten i skadeståndsanspråket och har angett att ytterligare bevis ligger inom företagets kontroll, kan domstolarna besluta att företaget ska lämna ut sådan bevisning i enlighet med nationell processrätt.

▼B

Nationella domstolar ska begränsa utlämningen av de bevis som begärs till vad som är nödvändigt och proportionellt för att stödja ett skadeståndsanspråk eller potentiellt skadeståndsanspråk, och begränsa bevarandet av bevis till vad som är nödvändigt och proportionellt för att stödja ett sådant skadeståndsanspråk. Vid fastställandet av huruvida ett föreläggande om utlämnande eller bevarande av bevis är proportionellt ska de nationella domstolarna beakta den utsträckning i vilken påståendet eller försvaret stöds av tillgängliga fakta och bevis som motiverar begäran om utlämnande av bevis, omfattningen av och kostnaderna för utlämnandet av bevis samt alla parter, även eventuella berörda tredje parter, berättigade intressen, inbegripet för att förebygga icke-specificerade sökningar efter information som sannolikt inte är relevant för parterna i förfarandet, huruvida de bevis som begärs utlämnade innehåller konfidentiella uppgifter, särskilt rörande tredje parter, samt arrangemangen för att skydda sådana konfidentiella uppgifter.

Medlemsstaterna ska se till att nationella domstolar är behöriga att förordna om utlämnande av bevis som innehåller konfidentiella uppgifter, om de anser detta vara relevant för skadeståndstalan. Medlemsstaterna ska se till att nationella domstolar, när de begär utlämnande av sådan information, har tillgång till effektiva åtgärder för att skydda denna information.

4. Företag som har deltagit i branschinitiativ eller flerparsinitiativ eller använt oberoende tredjepartskontroller eller avtalsklausuler för att stödja genomförandet av specifika aspekter av sina skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet kan det oaktat hållas ansvariga i enlighet med denna artikel.

5. Ett företags civilrättsliga ansvar för skador som uppstår enligt denna bestämmelse ska inte påverka det civilrättsliga ansvaret för dess dotterföretag eller för någon direkt eller indirekt affärspartner i företagets verksamhetskedja.

Om skadan har orsakats gemensamt av företaget och dess dotterföretag eller dess direkta eller indirekta affärspartner, ska de vara solidariskt ansvariga, utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i nationell rätt när det gäller villkoren för solidariskt ansvar och regressrätt.

6. Reglerna om civilrättsligt ansvar enligt detta direktiv ska inte begränsa företagets ansvar enligt unionens eller medlemsstaternas rättssystem och ska inte påverka tillämpningen av unionsregler eller nationella regler om civilrättsligt ansvar med avseende på negativa effekter för de mänskliga rättigheterna eller miljön när dessa regler föreskriver ansvar i situationer som inte omfattas av detta direktiv eller föreskriver strängare ansvar än detta direktiv.

▼B

7. Medlemsstaterna ska säkerställa att de bestämmelser i nationell rätt som införlivar denna artikel är internationellt tvingande i fall där den lag som är tillämplig på sådana anspråk inte är nationell rätt i en medlemsstat.

*Artikel 30***Rapportering av överträdelser och skydd för personer som rapporterar om överträdelser**

Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att direktiv (EU) 2019/1937 är tillämpligt på rapportering av överträdelser av de bestämmelser i nationell rätt som införlivar detta direktiv och på skyddet av personer som rapporterar sådana överträdelser.

*Artikel 31***Offentligt stöd, offentlig upphandling och offentliga koncessioner**

Medlemsstaterna ska säkerställa att uppfyllandet av de skyldigheter som följer av de bestämmelser i nationell rätt som införlivar detta direktiv, eller ett frivilligt genomförande av dem, betraktas som en miljömässig eller social aspekt som upphandlande myndigheter, i enlighet med direktiven 2014/23/EU, 2014/24/EU och 2014/25/EU, får beakta som en del av kriterierna för tilldelning av offentliga kontrakt och koncessionskontrakt, och som ett miljömässigt eller socialt villkor som upphandlande myndigheter, i enlighet med de direktiven, får fastställa med avseende på fullgörandet av offentliga kontrakt och koncessionskontrakt.

*Artikel 32***Ändring av direktiv (EU) 2019/1937**

I del I punkt E.2 i bilagan till direktiv (EU) 2019/1937 ska följande led läggas till:

”vii) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1760 av den 13 maj 2024 om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och förordning (EU) 2023/2859 (EUT L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>).”

*Artikel 33***Ändring av förordning (EU) 2023/2859**

I del B i bilagan till förordning (EU) 2023/2859 ska följande led läggas till:

”17. Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1760 av den 13 maj 2024 om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och förordning (EU) 2023/2859 (EUT L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>).”

▼B

*Artikel 34***Utövande av delegeringen**

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 3.2 och 16 ges till kommissionen tills vidare från och med den 25 juli 2024.
3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 3.2 och 16 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 3.2 eller 16 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underlåtit kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

*Artikel 35***Kommittéförfarande**

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ⁽¹⁸⁾.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

*Artikel 36***Översyn och rapportering**

1. Kommissionen ska lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om nödvändigheten i att fastställa ytterligare krav på tillbörlig aktsamhet i fråga om hållbarhet som är anpassade till reglerade finansiella företag med avseende på tillhandahållandet av finansiella tjänster och investeringsverksamhet, samt alternativ till sådana krav på tillbörlig aktsamhet och deras effekter, i enlighet med målen för detta direktiv.

⁽¹⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

▼ B

I rapporten ska andra unionslagstiftningsakter som är tillämpliga på reglerade finansiella företag tas i beaktande. Den ska offentliggöras så snart som möjligt efter den 25 juli 2024, men inte senare än den 26 juli 2026. Rapporten ska vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag.

2. Kommissionen ska senast den 26 juli 2030 och därefter vart tredje år lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av detta direktiv och om hur effektivt direktivets mål har uppnåtts, särskilt när det gäller hanteringen av negativa effekter. Rapporten ska vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag. Den första rapporten ska bland annat innehålla en bedömning av

a) detta direktivs inverkan på små och medelstora företag, tillsammans med en bedömning av effektiviteten i de olika åtgärder och verktyg för stöd till små och medelstora företag som kommissionen och medlemsstaterna tillhandahåller,

b) tillämpningsområdet för detta direktiv vad gäller de företag som omfattas, huruvida det säkerställer ändamålsenligheten i detta direktiv i ljuset av dess mål, lika villkor för de enheter som omfattas och att företag inte kan kringgå tillämpningen av detta direktiv, inbegripet

— huruvida artikel 3.1 a behöver ses över så att enheter som har bildats i andra juridiska former än de som förtecknas i bilaga I eller bilaga II till direktiv 2013/34/EU omfattas av det här direktivet,

— huruvida affärsmodeller eller former av ekonomiskt samarbete med andra tredjepartsföretag än de som omfattas av artikel 2 behöver inkluderas i tillämpningsområdet för detta direktiv,

— huruvida de tröskelvärden för antal anställda och nettoomsättning som fastställs i artikel 2 behöver ses över och om en sektorspecifik strategi behöver införas i högrisksektorer,

— huruvida det kriterium för nettoomsättning som genereras i unionen som fastställs i artikel 2.2 behöver ses över,

c) huruvida definitionen av begreppet *verksamhetskedja* behöver ses över,

d) huruvida bilagan till detta direktiv behöver ändras, bland annat mot bakgrund av den internationella utvecklingen, och huruvida den bör utvidgas till att omfatta ytterligare negativa effekter, i synnerhet negativa effekter på goda styrelseformer,

e) huruvida de regler för bekämpning av klimatförändringar som föreskrivs i detta direktiv behöver ses över, särskilt när det gäller utformningen av omställningsplanerna för begränsning av klimatförändringar, antagandet av dem och hur planerna ska genomföras av företagen, samt tillsynsmyndigheternas befogenheter i samband med dessa regler,

▼B

- f) effektiviteten när det gäller de verkställighetsmekanismer som inrättats på nationell nivå, sanktionerna och reglerna om civilrättsligt ansvar.
- g) huruvida den harmoniseringsnivå som föreskrivs i detta direktiv behöver ändras för att säkerställa lika villkor för företag på den inre marknaden, inbegripet konvergens och skillnader mellan bestämmelser i nationell rätt som införlivar detta direktiv.

*Artikel 37***Införlivande****▼M1**

1. Medlemsstaterna ska senast den 26 juli 2027 anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

De ska tillämpa dessa bestämmelser

- a) från och med den 26 juli 2028 vad gäller de företag som avses i artikel 2.1 a och b, som har bildats i enlighet med medlemsstatens lagstiftning och som hade mer än 3 000 anställda i genomsnitt och genererade en global nettoomsättning på mer än 900 000 000 EUR under det senaste räkenskapsår som föregick 26 juli 2028 för vilket årsbokslut har eller borde ha antagits, med undantag för åtgärder som är nödvändiga för att följa artikel 16, som medlemsstaterna ska tillämpa på dessa företag för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2029 eller senare,
- b) från och med 26 juli 2028 vad gäller de företag som avses i artikel 2.2 a och b, som har bildats i enlighet med ett tredjelands lagstiftning och som genererade en nettoomsättning på mer än 900 000 000 EUR i unionen under det räkenskapsår som föregick det senaste räkenskapsår som föregick 26 juli 2028, med undantag för de åtgärder som är nödvändiga för att följa artikel 16, som medlemsstaterna ska tillämpa på dessa företag för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2029 eller senare,
- c) från och med den 26 juli 2029 vad gäller alla andra företag som avses i artikel 2.1 a och b och artikel 2.2 a och b och de företag som avses i artikel 2.1 c och artikel 2.2 c, med undantag för de åtgärder som är nödvändiga för att följa artikel 16, som medlemsstaterna ska tillämpa på dessa företag för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2030 eller senare.

▼B

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

*Artikel 38***Ikraftträdande**

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

*Artikel 39***Adressater**

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

BILAGA

Del I

1. RÄTTIGHETER OCH FÖRBUD SOM INGÅR I INTERNATIONELLA AVTAL OM MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

1. Rätten till liv, tolkat i enlighet med artikel 6.1 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter. Kränkning av denna rätt inbegriper, men är inte begränsad till, privata eller offentliga säkerhetsvakter som skyddar företagets resurser, anläggningar eller personal och som på grund av bristande instruktioner eller kontroll från företagets sida orsakar en persons död.
2. Förbudet mot tortyr eller grym, omänsklig eller förnedrande behandling, tolkat i enlighet med artikel 7 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter. Detta inbegriper, men är inte begränsat till, privata eller offentliga säkerhetsvakter som skyddar företagets resurser, anläggningar eller personal och som på grund av bristande instruktioner eller kontroll från företagets sida utsätter en person för tortyr eller grym, omänsklig eller förnedrande behandling.
3. Rätten till frihet och säkerhet, tolkad i enlighet med artikel 9.1 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.
4. Förbudet mot godtyckligt eller olagligt ingripande med avseende på en persons privatliv, familj, hem eller korrespondens och olagliga angrepp mot personens heder eller anseende, tolkat i enlighet med artikel 17 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.
5. Förbudet mot inblandning i rätten till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet, tolkat i enlighet med artikel 18 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.
6. Rätten att åtnjuta rättvisa och gynnsamma arbetsvillkor, inbegripet en skälig lön och en tillräcklig levnadslön för anställda arbetstagare och en tillräcklig inkomst för egenföretagare och småbrukare, som de tjänar som ersättning för sitt arbete och sin produktion, en godtagbar tillvaro, trygga och sunda arbetsförhållanden och en skälig begränsning av arbetstiden, tolkad i enlighet med artiklarna 7 och 11 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.
7. Förbudet mot att begränsa arbetstagarnas tillgång till lämpligt boende, om arbetskraften är inhyst i boende som tillhandahålls av företaget, och att begränsa arbetstagarnas tillgång till lämplig föda, kläder, vatten och sanitet på arbetsplatsen, tolkat i enlighet med artikel 11 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.
8. Barnets rätt till bästa möjliga hälsa, tolkad i enlighet med artikel 24 i konventionen om barnets rättigheter, rätten till utbildning, tolkad i enlighet med artikel 28 i konventionen om barnets rättigheter, rätten till den levnadsstandard som krävs, tolkad i enlighet med artikel 27 i konventionen om barnets rättigheter, barnets rätt till skydd mot ekonomiskt utnyttjande och mot att utföra arbete som kan vara skadligt eller hindra barnets utbildning eller inverka skadligt på barnets hälsa eller fysiska, psykiska, andliga, moraliska eller sociala utveckling, tolkad i enlighet med artikel 32 i konventionen om barnets rättigheter, barnets rätt till skydd mot alla former av sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp och mot att bli bortförd, sålt eller olagligen flyttat till en annan plats i eller utanför det egna landet i exploateringssyfte, tolkad i enlighet med artiklarna 34 och 35 i konventionen om barnets rättigheter.

▼B

9. Förbudet mot anställning av barn under den ålder då skolplikten upphör och, under alla omständigheter, barn under 15 år, såvida detta inte föreskrivs i lagstiftningen på anställningsorten i enlighet med artikel 2.4 i Internationella arbetsorganisationens konvention om minimiålder, 1973 (nr 138), tolkat i enlighet med artiklarna 4–8 i Internationella arbetsorganisationens konvention om minimiålder, 1973 (nr 138).
10. Förbudet mot de värsta formerna av barnarbete (personer under 18 års ålder), tolkat i enlighet med artikel 3 i Internationella arbetsorganisationens konvention om de värsta formerna av barnarbete, 1999 (nr 182). Detta omfattar följande:
 - a) alla former av slaveri och med slaveri jämförbara bruk och sedvänjor, såsom handel med barn, trälldom för skuld, livegenskap och tvångsarbete, inklusive rekrytering med våld eller tvång av barn för utnyttjande i väpnade konflikter,
 - b) utnyttjande, rekrytering och utbudande av barn för prostitution, produktion av pornografiska framställningar eller pornografiska framträdanden,
 - c) utnyttjande, rekrytering och utbudande av barn för olaglig verksamhet, särskilt för framställning av och handel med narkotiska preparat, och
 - d) arbete som genom sin natur eller de omständigheter under vilka det utförs kan skada barns hälsa, säkerhet eller moral.
11. Förbudet mot tvångsarbete eller obligatoriskt arbete, med vilket avses varje arbete eller tjänst som avfordras en person under hot om något slag av straff och till vars utförande ifrågavarande person icke erbjudit sig av fri vilja, till exempel som en följd av trälldom för skuld eller människohandel, tolkat i enlighet med artikel 2.1 i Internationella arbetsorganisationens konvention angående tvångs- eller obligatoriskt arbete, 1930 (nr 29). Med tvångsarbete eller obligatoriskt arbete ska inte avses varje arbete eller tjänst som uppfyller kraven i artikel 2.2 i Internationella arbetsorganisationens konvention angående tvångs- eller obligatoriskt arbete, 1930 (nr 29) eller artikel 8.3 b och c i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.
12. Förbudet mot alla former av slaveri och slavhandel, inbegripet slaveriliknande förhållanden, trälldom eller andra former av överhöghet eller förtryck på arbetsplatsen, däribland extremt ekonomiskt eller sexuellt utnyttjande och förmedling eller människohandel, tolkat i enlighet med artikel 8 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.
13. Föreningsfriheten, mötesfriheten, organisationsrätten och rätten till kollektiva avtalsförhandlingar, tolkade i enlighet med artiklarna 21 och 22 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, artikel 8 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, Internationella arbetsorganisationens konvention angående föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten, 1948 (nr 87) och Internationella arbetsorganisationens konvention angående tillämpning av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten, 1949 (nr 98). Dessa rättigheter innefattar följande:
 - a) Arbetstagare har rätt att bilda eller ansluta sig till en fackförening.

▼B

- b) Bildande, anslutning till eller medlemskap i en fackförening får inte användas som skäl till omotiverad diskriminering eller vedergällning.
 - c) Fackföreningar har rätt att verka fritt i enlighet med sina författningar och regler utan inblandning av myndigheterna.
 - d) Rätten att strejka och rätten till kollektiva avtalsförhandlingar.
14. Förbudet mot ojämlik behandling i arbetslivet, såvida detta inte är motiverat av anställningens krav, tolkat i enlighet med artiklarna 2 och 3 i Internationella arbetsorganisationens konvention angående lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde, 1951 (nr 100), artiklarna 1 och 2 i Internationella arbetsorganisationens konvention angående diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning, 1958 (nr 111) och artikel 7 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Detta omfattar i synnerhet
- a) betalning av ojämlik ersättning för arbete av lika värde, och
 - b) diskriminering på grund av nationell härstamning eller socialt ursprung, ras, hudfärg, kön, religion eller politisk åskådning.
15. Förbudet mot att orsaka mätbar miljöförstöring, däribland skadlig förändring av marken, förorening av vatten eller luft, skadliga utsläpp, överdriven vattenförbrukning, markförstöring eller annan påverkan på naturresurser, såsom avskogning, som
- a) väsentligt försämrar de naturliga livsbetingelserna för bevarande eller framställning av livsmedel,
 - b) förvägrar en person tillgång till säkert och rent dricksvatten,
 - c) gör det svårt för en person att komma åt sanitära inrättningar eller förstör dem,
 - d) skadar en persons hälsa, säkerhet, normala användning av mark eller lagligen förvärvade egendom,
 - e) i betydande grad inverkar negativt på ekosystemtjänster genom vilka ett ekosystem direkt eller indirekt bidrar till människors välbefinnande,
- tolkat i enlighet med artikel 6.1 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och artiklarna 11 och 12 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.
16. Individens, grupper och samhällets rätt till mark och resurser och rätten att inte berövas medel för uppehållet, som innebär ett förbud mot att olagligen utrymma eller inta mark, skogar och vattenresurser i samband med förvärv, utveckling eller annan användning av mark, skogar och vattenresurser, inbegripet genom avskogning, vars användning säkerställer en persons försörjning, tolkat i enlighet med artikel 1 och 27 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och artikel 1, 2 och 11 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

▼B**2. INSTRUMENT FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER OCH GRUNDLÄGGANDE FRIHETER**

- Den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.
- Den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.
- Konventionen om barnets rättigheter.
- Internationella arbetsorganisationens grundläggande konventioner:
- Konventionen angående föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten, 1948 (nr 87).
- Konventionen angående tillämpning av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten, 1949 (nr 98).
- Konventionen angående tvångs- eller obligatoriskt arbete, 1930 (nr 29), och dess protokoll från 2014.
- Konventionen angående avskaffande av tvångsarbete, 1957 (nr 105).
- Konventionen om minimiålder för tillträde till arbete, 1973 (nr 138).
- Konventionen om förbud mot och omedelbara åtgärder för att avskaffa de värsta formerna av barnarbete, 1999 (nr 182).
- Konventionen angående lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde, 1951 (nr 100).
- Konventionen angående diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning, 1958 (nr 111).

Del II**Förbud och skyldigheter som ingår i miljöpolitiska instrument**

1. Skyldigheten att undvika eller minimera negativa konsekvenser för den biologiska mångfalden, tolkad i enlighet med artikel 10 b i 1992 års konvention om biologisk mångfald och tillämplig lag i den berörda jurisdiktionen, inbegripet skyldigheterna i Cartagenaprotokollet angående utvecklingen, hanteringen, transporten, användningen, överföringen och utsättningen av levande modifierade organismer och i Nagoyaprotokollet om tillträde till genetiska resurser samt rimlig och rättvis fördelning av den nytta som uppstår vid deras användning, vilket är fogat till konventionen om biologisk mångfald, av den 12 oktober 2014.
2. Förbudet mot import, export, återexport eller införande från havet av exemplar som upptagits i bilagorna I–III till konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter (Cites) av den 3 mars 1973 utan tillstånd, tolkat i enlighet med artiklarna III, IV och V i konventionen.
3. Förbudet mot tillverkning, import och export av produkter med tillsatt kvicksilver som förtecknas i bilaga A del I till Minamatakonventionen om kvicksilver av den 10 oktober 2013 (*Minamatakonventionen*), tolkat i enlighet med artikel 4.1 i konventionen.
4. Förbudet mot användning av kvicksilver eller kvicksilverföreningar i de tillverkningsprocesser som förtecknas i bilaga B del I i Minamatakonventionen efter det utfasningsdatum som anges i konventionen för de enskilda processerna, tolkat i enlighet med artikel 5.2 i konventionen.

▼B

5. Förbudet mot olaglig behandling av kvicksilveravfall, tolkat i enlighet med artikel 11.3 i Minamatakonventionen och artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/852 ⁽¹⁾.
6. Förbudet mot tillverkning och användning av de kemikalier som förtecknas i bilaga A till Stockholmskonventionen av den 22 maj 2001 om långlivade organiska föroreningar, tolkat i enlighet med artikel 3.1 a i) i konventionen och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1021 ⁽²⁾.
7. Förbudet mot olaglig hantering, insamling och lagring och olagligt bortskaffande av avfall, tolkat i enlighet med artikel 6.1 d i) och ii) i Stockholmskonventionen och artikel 7 i förordning (EU) 2019/1021.
8. Förbudet mot import eller export av en kemikalie som förtecknas i bilaga III till Rotterdamskonventionen av den 10 september 1998 om förfarandet med förhandsgodkännande sedan information lämnats för vissa farliga kemikalier och bekämpningsmedel i internationell handel (UNEP/FAO), tolkat i enlighet med artiklarna 10.1, 11.1 b och 11.2 i konventionen och med angivelse av den importerande eller exporterande parten i konventionen i enlighet med förfarandet med förhandsgodkännande sedan information lämnats (*PIC-förfarandet*).
9. Förbudet mot olaglig produktion, konsumtion, import och export av kontrollerade ämnen i bilagorna A, B, C och E till Montrealprotokollet om ämnen som bryter ned ozonskiktet till Wienkonventionen för skydd av ozonskiktet, tolkat i enlighet med artikel 4B i Montrealprotokollet och licensieringsbestämmelserna enligt tillämplig lag i den berörda jurisdiktionen.
10. Förbudet mot export av farligt eller annat avfall, tolkat i enlighet med artikel 1.1 och 1.2 i Baselkonventionen om kontroll av gränsöverskridande transporter och om slutligt omhändertagande av farligt avfall av den 22 mars 1989 (*Baselkonventionen*) och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 ⁽³⁾
 - a) till en part i konventionen som har förbjudit import av sådant farligt avfall eller annat avfall, tolkat i enlighet med artikel 4.1 b i Baselkonventionen,
 - b) till en importerande stat som inte har lämnat ett skriftligt medgivande till den speciella importen, i de fall då den importerande staten inte har förbjudit import av sådant farligt avfall, tolkat i enlighet med artikel 4.1 c i Baselkonventionen,
 - c) till en icke-part i Baselkonventionen, tolkat i enlighet med artikel 4.5 i Baselkonventionen,

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/852 av den 17 maj 2017 om kvicksilver och om upphävande av förordning (EG) nr 1102/2008 (EUT L 137, 24.5.2017, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1021 av den 20 juni 2019 om långlivade organiska föroreningar (EUT L 169, 25.6.2019, s. 45).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall (EUT L 190, 12.7.2006, s. 1).

▼B

- d) till en importerande stat om sådant farligt avfall eller annat avfall inte hanteras på ett miljövänligt sätt i den importerande staten eller på annat håll, tolkat i enlighet med artikel 4.8 första meningen i Baselkonventionen.
11. Förbudet mot export av farligt avfall från de länder som förtecknas i bilaga VII till Baselkonventionen till länder som inte förtecknas i bilaga VII för verksamheter som förtecknas i bilaga IV till Baselkonventionen, tolkat i enlighet med artikel 4A i Baselkonventionen och artiklarna 34 och 36 i förordning (EG) nr 1013/2006.
 12. Förbudet mot import av farligt avfall och annat avfall från en icke-part som inte har ratificerat Baselkonventionen, tolkat i enlighet med artikel 4.5 i Baselkonventionen.
 13. Skyldigheten att undvika eller minimera de negativa effekterna på de kultur- och naturvärden som avgränsas som naturarv enligt definitionen i artikel 2 i konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv av den 16 november 1972 (*Världsarvskonventionen*), tolkat i enlighet med artikel 5 d i Världsarvskonventionen och tillämplig lag i den berörda jurisdiktionen.
 14. Skyldigheten att undvika eller minimera de negativa effekterna på våtmarker enligt definitionen i artikel 1 i konventionen om våtmarker av internationell betydelse, i synnerhet såsom livsmiljö för våtmarksfåglar (*Ramsarkonventionen*) av den 2 februari 1971, tolkat i enlighet med artikel 4.1 i Ramsarkonventionen och tillämplig lag i den berörda jurisdiktionen.
 15. Skyldigheten att förhindra förorening från fartyg, tolkad i enlighet med den internationella konventionen till förhindrande av förorening från fartyg av den 2 november 1973, ändrad genom 1978 års protokoll (Marpol 73/78). Detta omfattar följande:
 - a) Förbudet mot utsläpp i havet av
 - i) olja eller oljehaltiga blandningar enligt definitionen i regel 1 i bilaga I till Marpol 73/78, tolkat i enlighet med reglerna 9–11 i bilaga I till Marpol 73/78,
 - ii) skadliga flytande ämnen enligt definitionen i regel 1.6 i bilaga II till Marpol 73/78, tolkat i enlighet med reglerna 5 och 6 i bilaga II till Marpol 73/78 och
 - iii) toalettavfall enligt definitionen i regel 1.3 i bilaga IV till Marpol 73/78, tolkat i enlighet med reglerna 8 och 9 i bilaga IV till Marpol 73/78.
 - b) Förbudet mot olaglig förorening genom skadliga ämnen som transporteras till sjöss i förpackad form enligt definitionen i regel 1 i bilaga III till Marpol 73/78, tolkat i enlighet med reglerna 1–7 i bilaga III till Marpol 73/78. och
 - c) Förbudet mot olaglig förorening genom fast avfall från fartyg enligt definitionen i regel 1 i bilaga V till Marpol 73/78, tolkat i enlighet med reglerna 3–6 i bilaga V till Marpol 73/78.
 16. Skyldigheten att förebygga, begränsa och kontrollera förorening av den marina miljön genom dumpning, tolkad i enlighet med artikel 210 i Förenta nationernas havsrättskonvention av den 10 december 1982 och tillämplig lag i den berörda jurisdiktionen.